

Diagnosztikai képalkotó eszközök

Dr. Fröhlich Georgina

Országos Onkológiai Intézet
Sugárterápiás Központ
Budapest

*Ionizáló sugárzások a gyógyításban
ELTE TTK, Budapest*

Bevezetés

Diagnosztika:

ionizál (RTG, CT, PET)

nem ionizál (UH, MR)

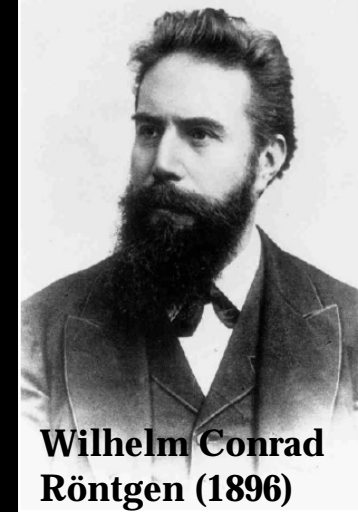
vegyes: kombináltak

(fúziók)

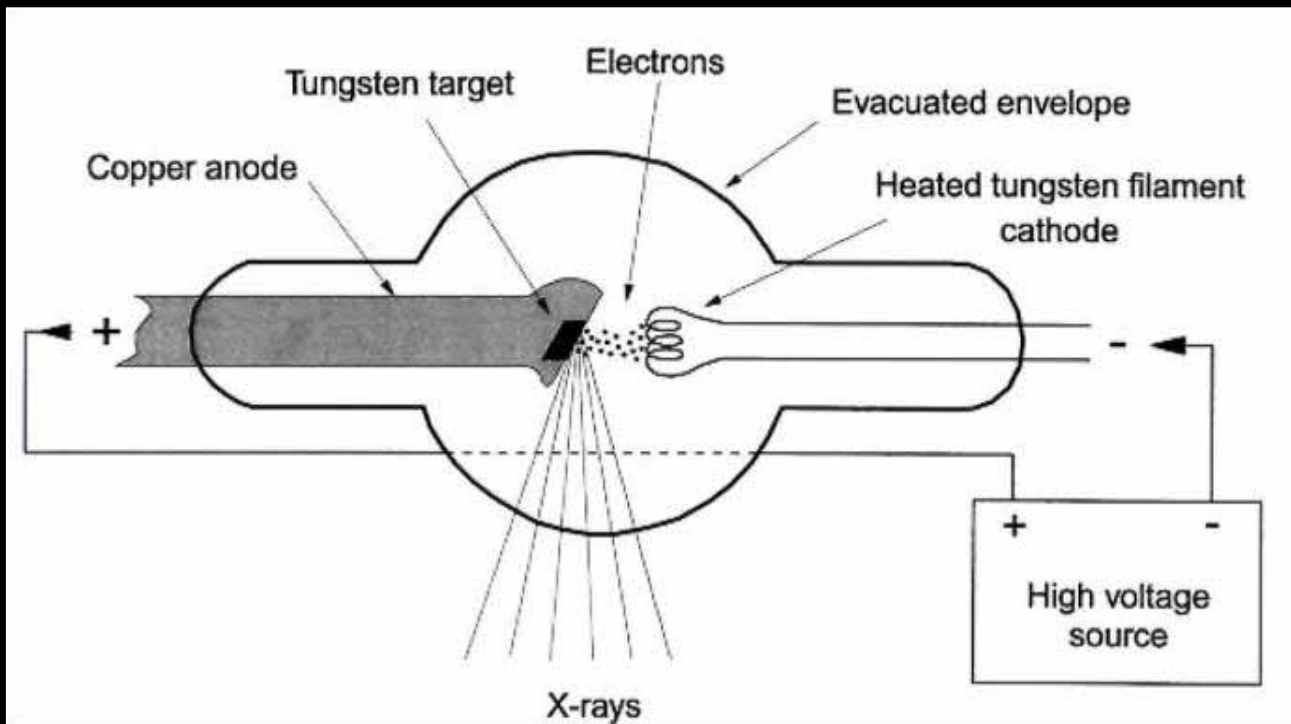

RTG

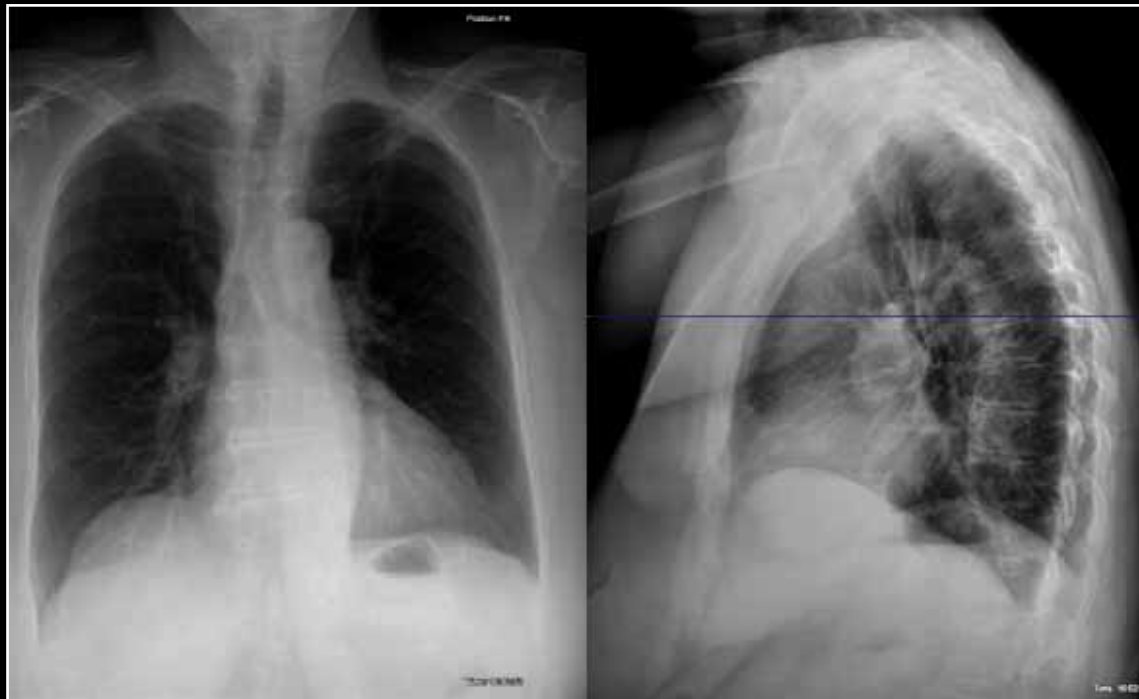
Wilhelm Conrad Röntgen (1896)

Alacsony-, közepes E-jú RTG-cső

RTG

- tumorok meghatározására alkalmatlan, csak diagnosztikus
- sokszor **kontrasztanyag** is szükséges
- csont-áttétek kimutathatók
- gyors
- olcsó
- ionizáló sug.

RTG

RTG-felvételezés

RTG-átvilágítás

Intervenciós radiológia: radiológiai képalkotó rendszer vezérlésével végzett diagnosztikus/terápiás beavatkozás

RTG

Direkt

RTG-sugár
↓
kimenő jel mérése

Indirekt

RTG-sugár
közbenő jel
kimenő jel mérése

film/fólia
+
pont letapogatás

film/fólia
+
vonal letapogatás

tároló foszfor
+
pont letapogatás

tároló foszfor
+
vonal letapogatás

szilícium csík
+
vonal letapogatás

túlnyomásos gáz
+
vonal letapogatás

szcintillátor
+
vonal letapogatás

**Computed
Radiography
(CR)**

fényérzékeny vez.
+
Flat Panel
elrendezés

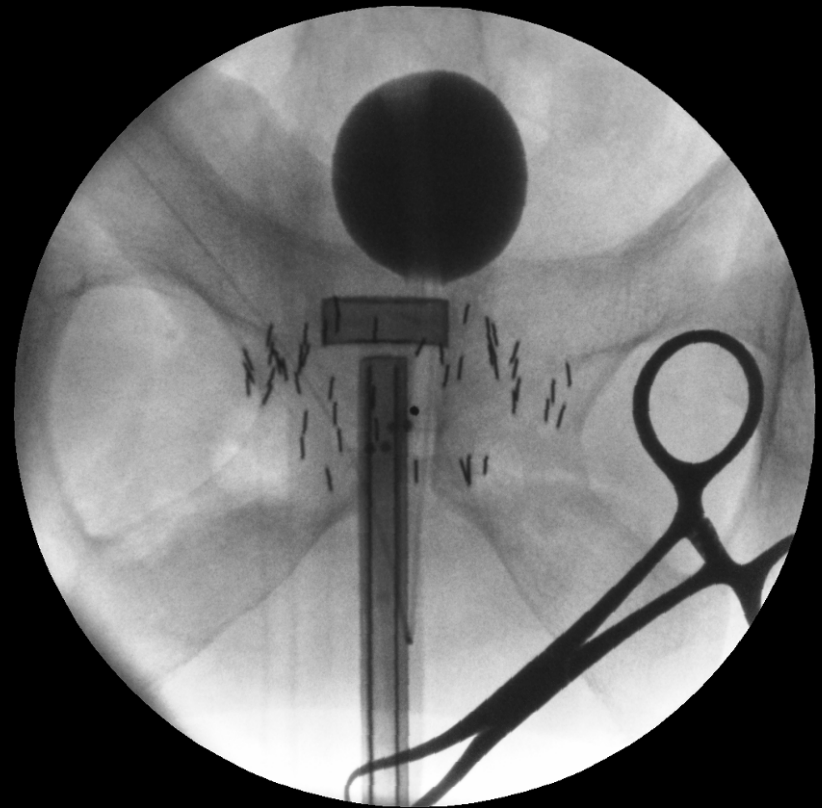
szcintillátor
+
felületi érzékelők

szcintillátor
+
Flat Panel
elrendezés

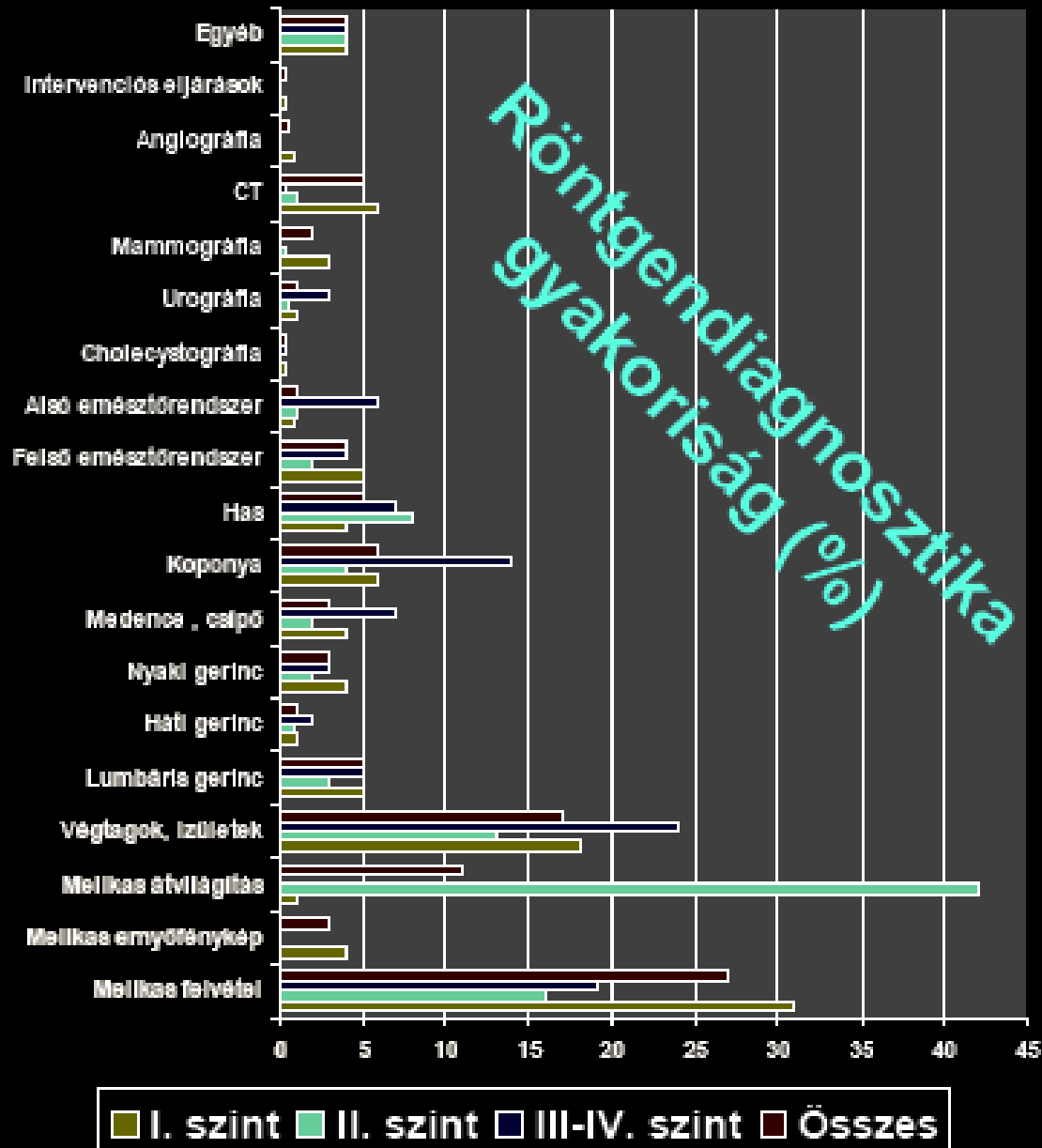
Digital Radiography (DR)

RTG

Sugter.: *verifikáció*

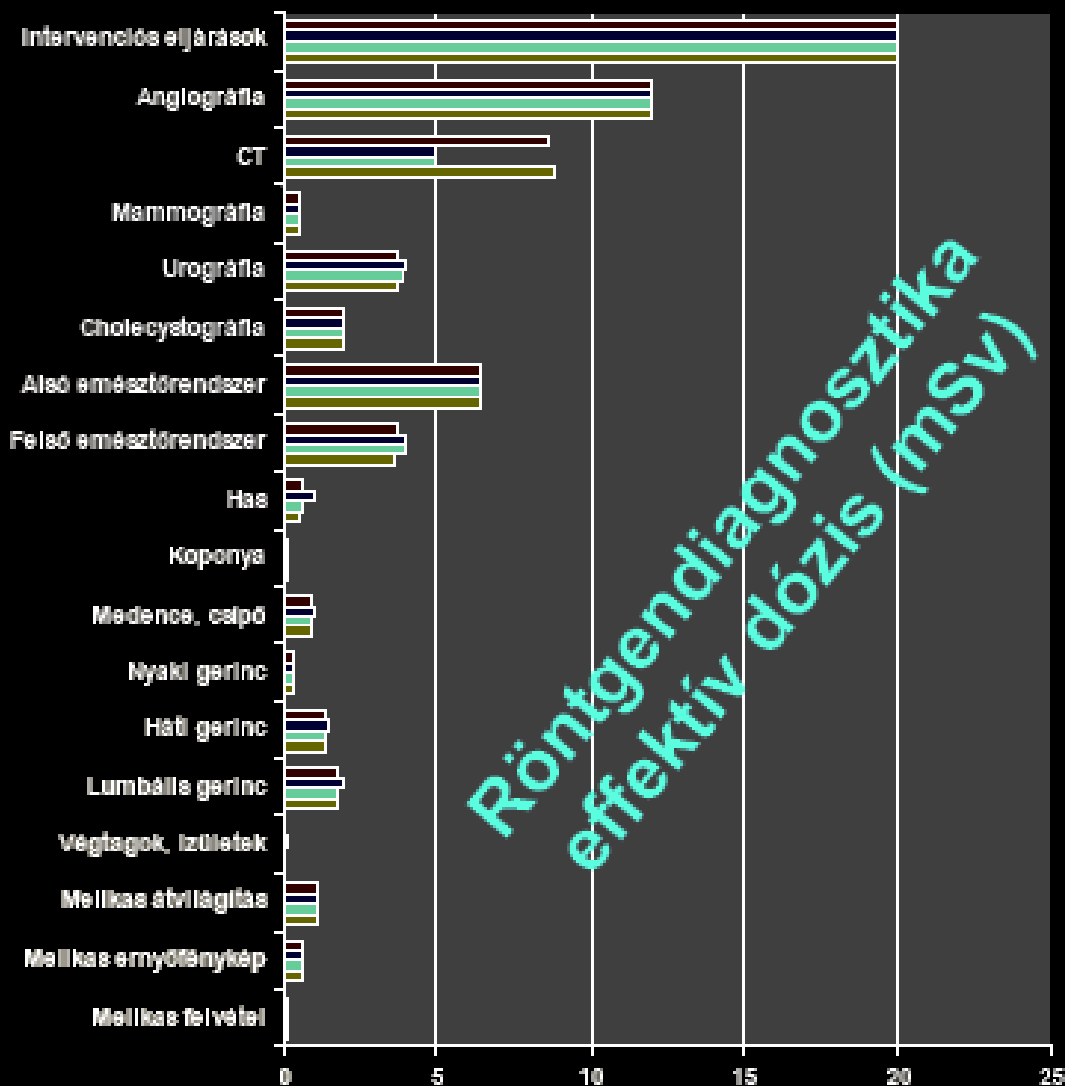

RTG

RTG

Röntgendiagnosztika
effektív dózis (mSv)

Intervenciós
radiológia

CT

Hagyományos
radiológia

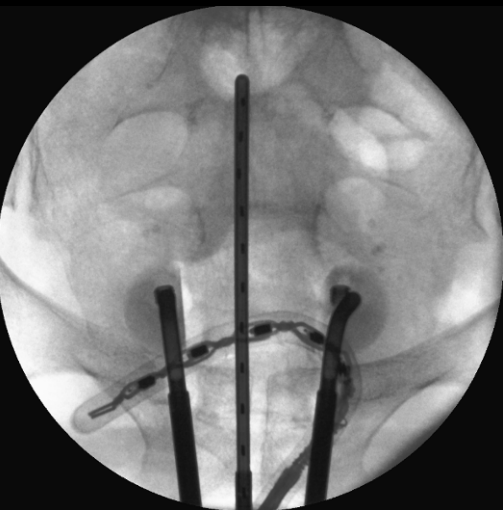
I. szint II. szint III-IV. szint Összes

RTG

C-íves RTG: Flat Panel detektorral körbeforgatva 3D metszet számítható szoftveresen (Dyna-CT)

	<u>CT</u>	<u>C-íves RTG</u>
Pixelméret	400 μm	150 μm
Detektorsorok száma	64-ig	2000-ig
Körülfordulási idő	0,3 s	10 s

+ C-RTG: **kisebb páciensdózis!!!**

CT

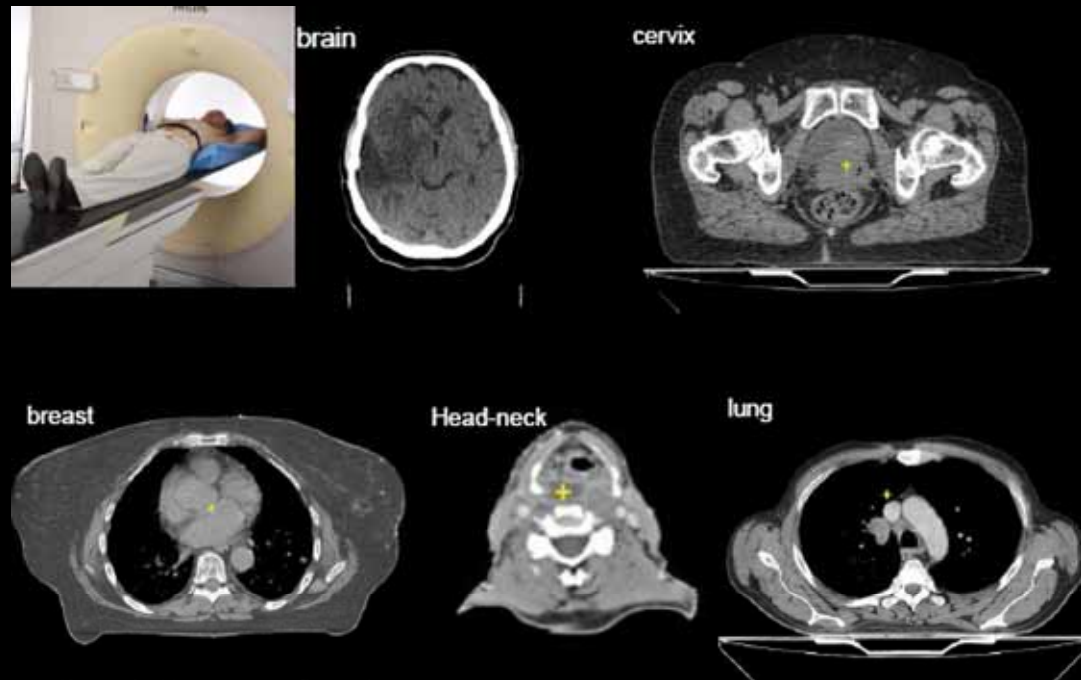
1971. Godfrey N. Hounsfield, Allan M. Cormack

= RTG-csövek sokasága egy gyűrűben → 3D-s

- fotoeffektust használja

- minden pixelhez egy **Hounsfield Unit-ot (HU)** társít ~ e^- sűrűség
→ számolni lehet vele (pl. D-t)

- lágy szövetek
vizsgálatához
kontrasztanyag
szükséges

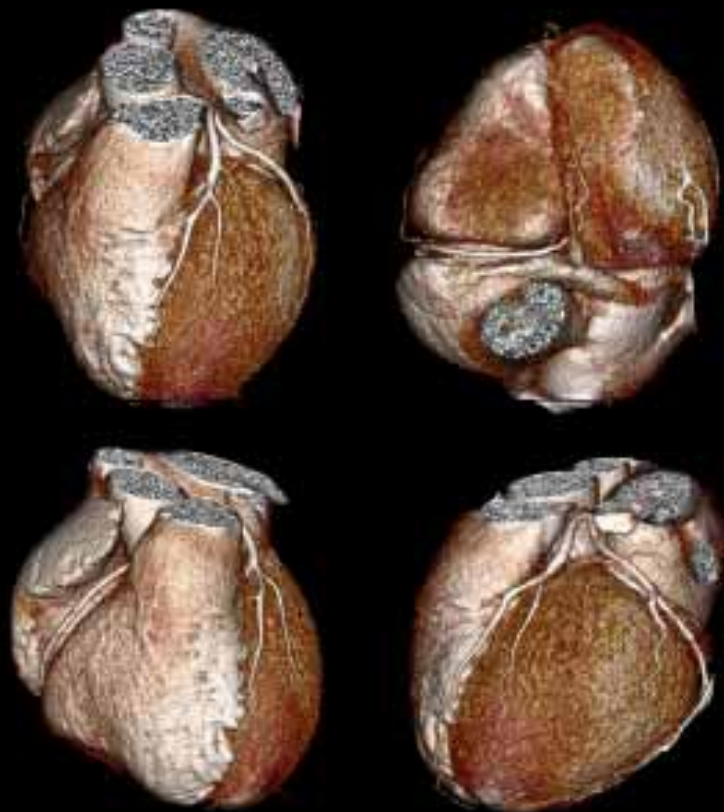
CT

DE:

- csak 2-3 mm-es térbeli felbontás
- sokszor csekély a kontraszt a tumoros és a normál szövet között
- csontok és magas atomszámú anyagok műterméket okozhatnak
- **magas dózisterhelés:** 2,5-10 mSv/vizsgálat

CT

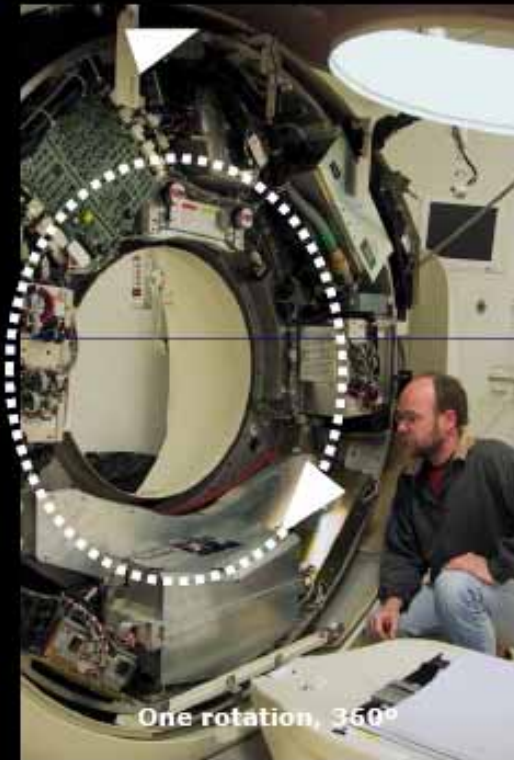
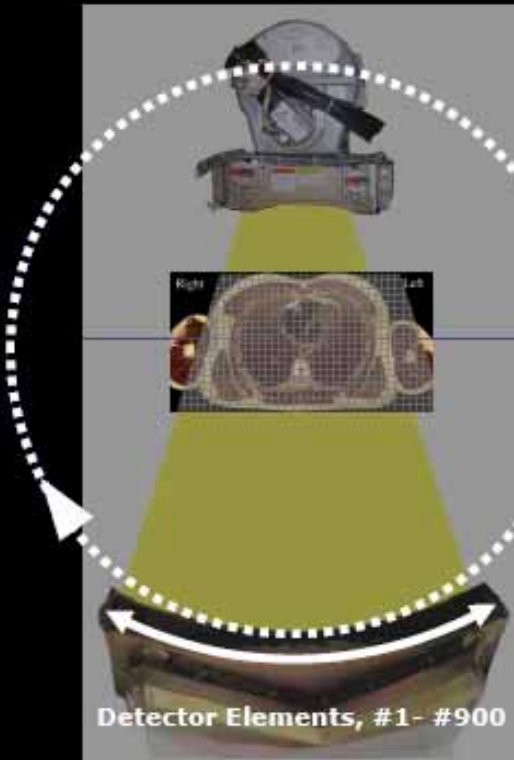
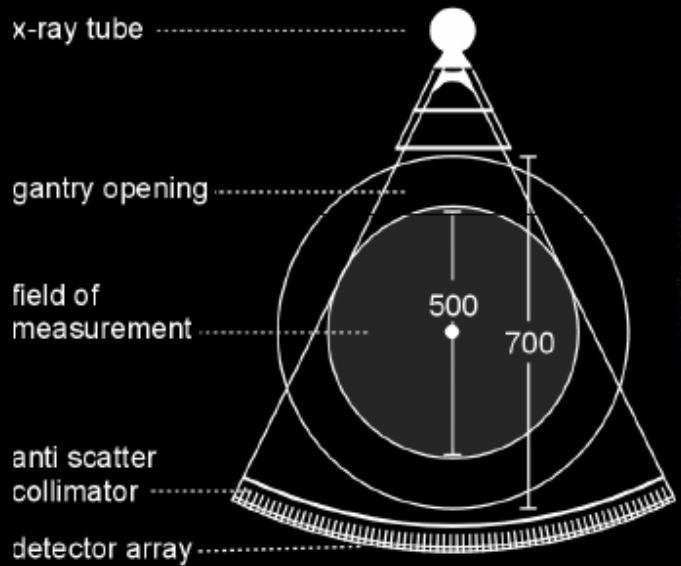
<< 1 second

about 6 seconds

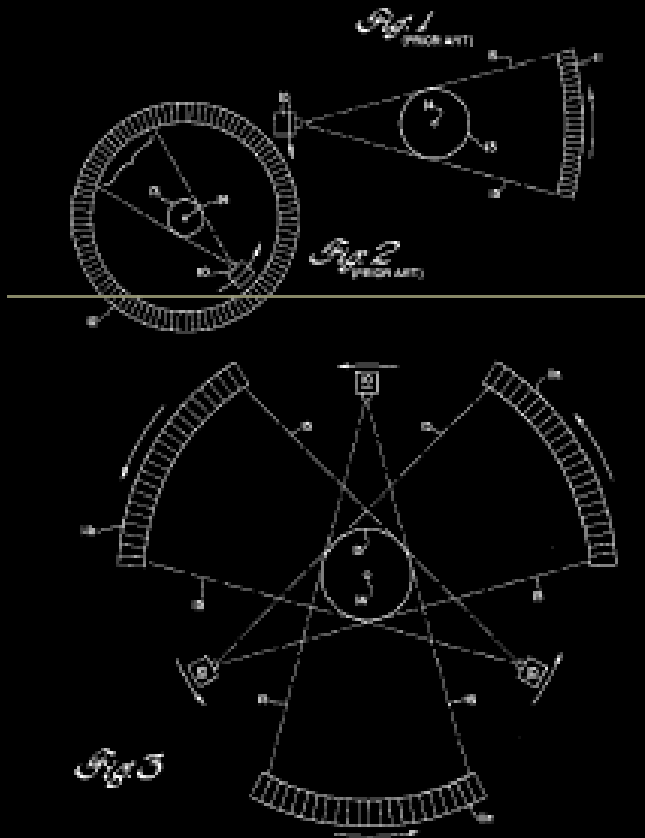

CT

CT

Multisource (→ multislice) CT: 3 RTG-cső – 3 detektorsor

több forrás → nagyobb sebesség

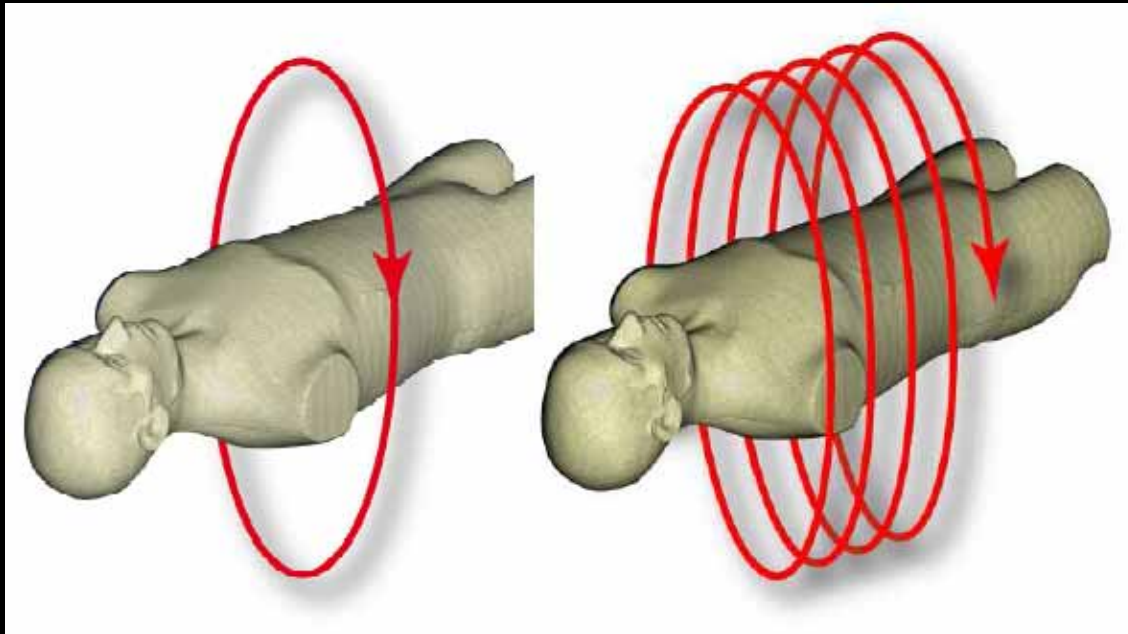
több szelet → nagyobb lefedettség

CT

Spirál-CT (helikális):

- gyűrű alakú gantry (forrás) forog, asztal elcsúszik
- gyorsabb (30-60 s)
- kevesebb mozgásból eredő műtermék (pl. légzésből)

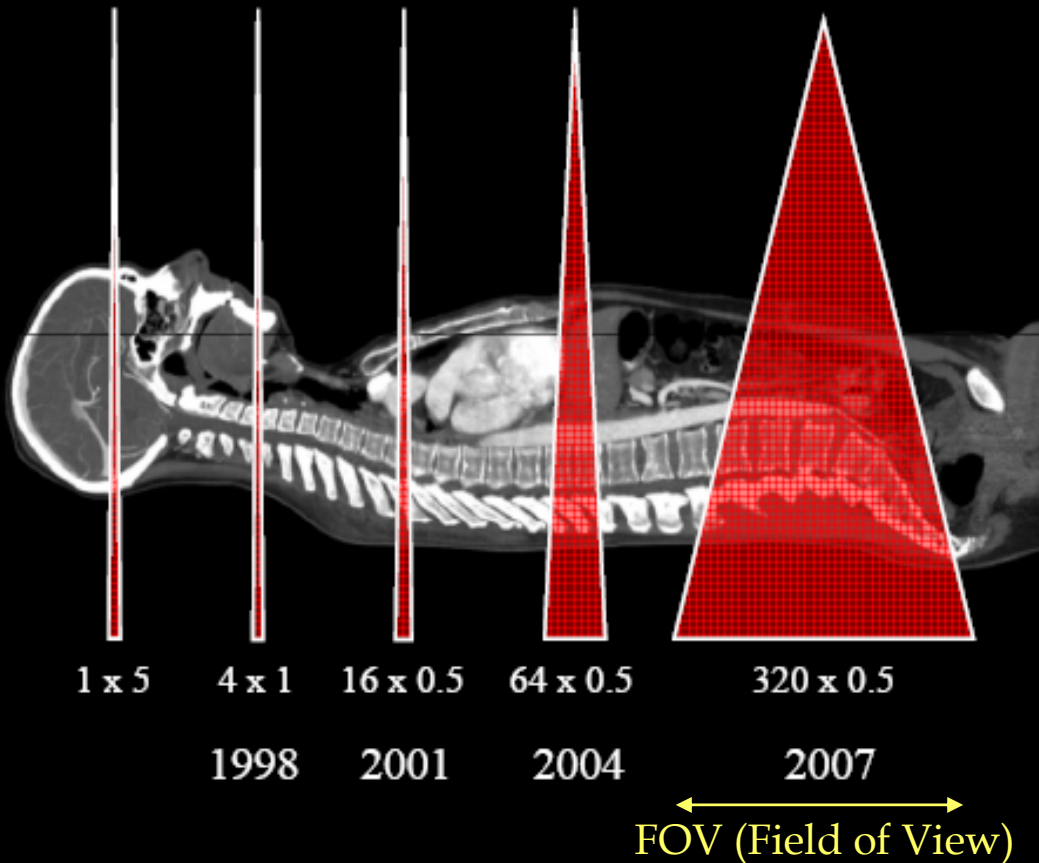

CT

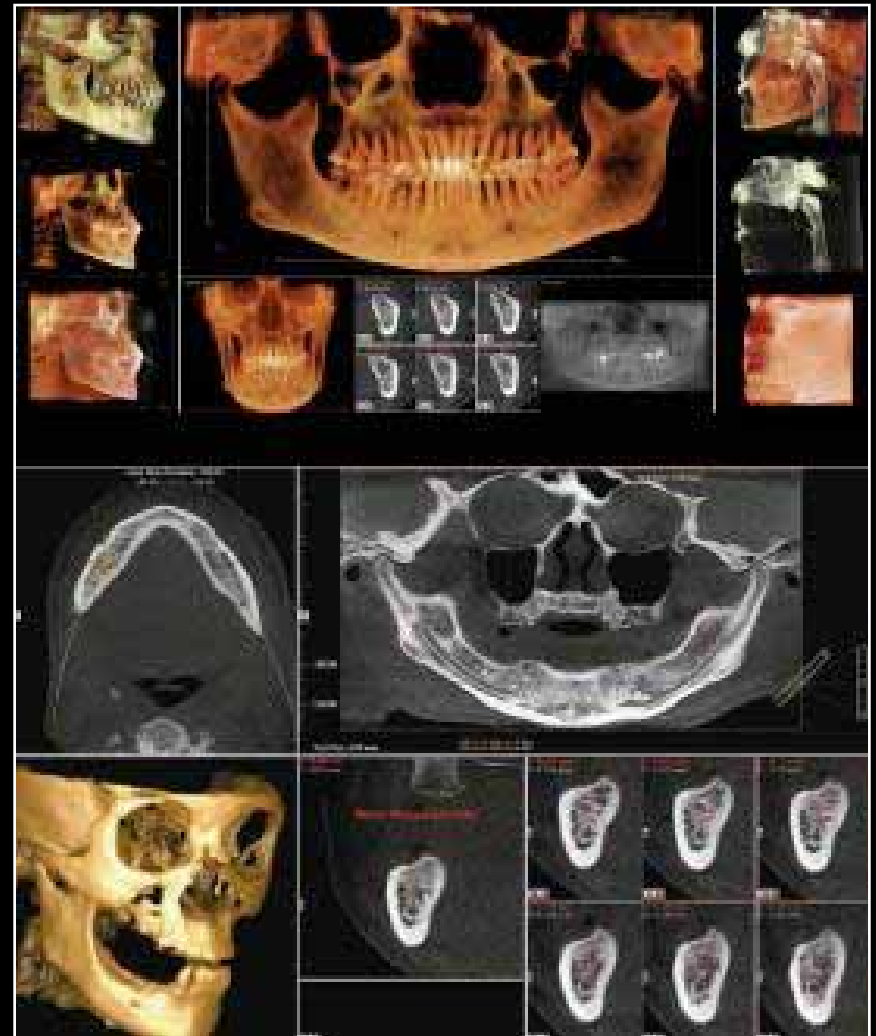
Cone Beam CT (CBCT):
2007. 320 szeletes

LinAc-ra is $\rightarrow$ kV-os
verifikációs kép

CT

Fogászati CBCT:
→ panorámakép

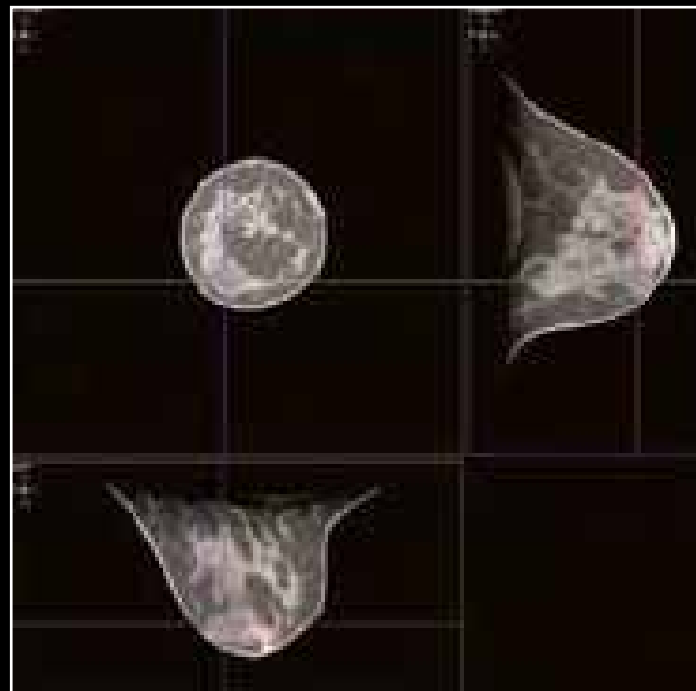
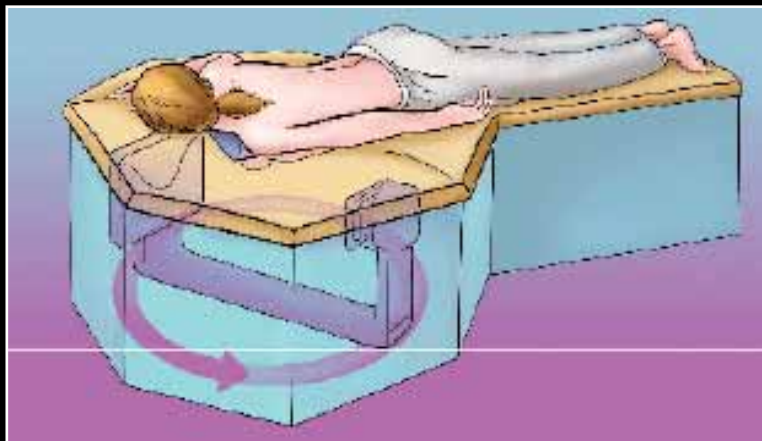

CT

CBCT → 3D mammográfia

17 s / emlő

(+kompresszió nem kell!)

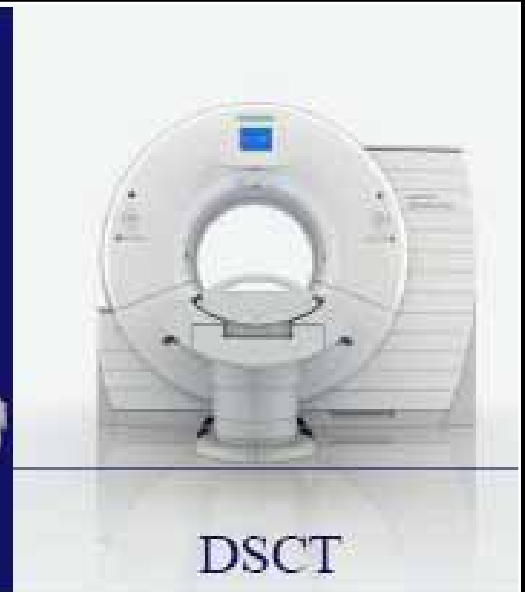

CT

CBCT → intervenció radiológia (katéter-laborok)

CT

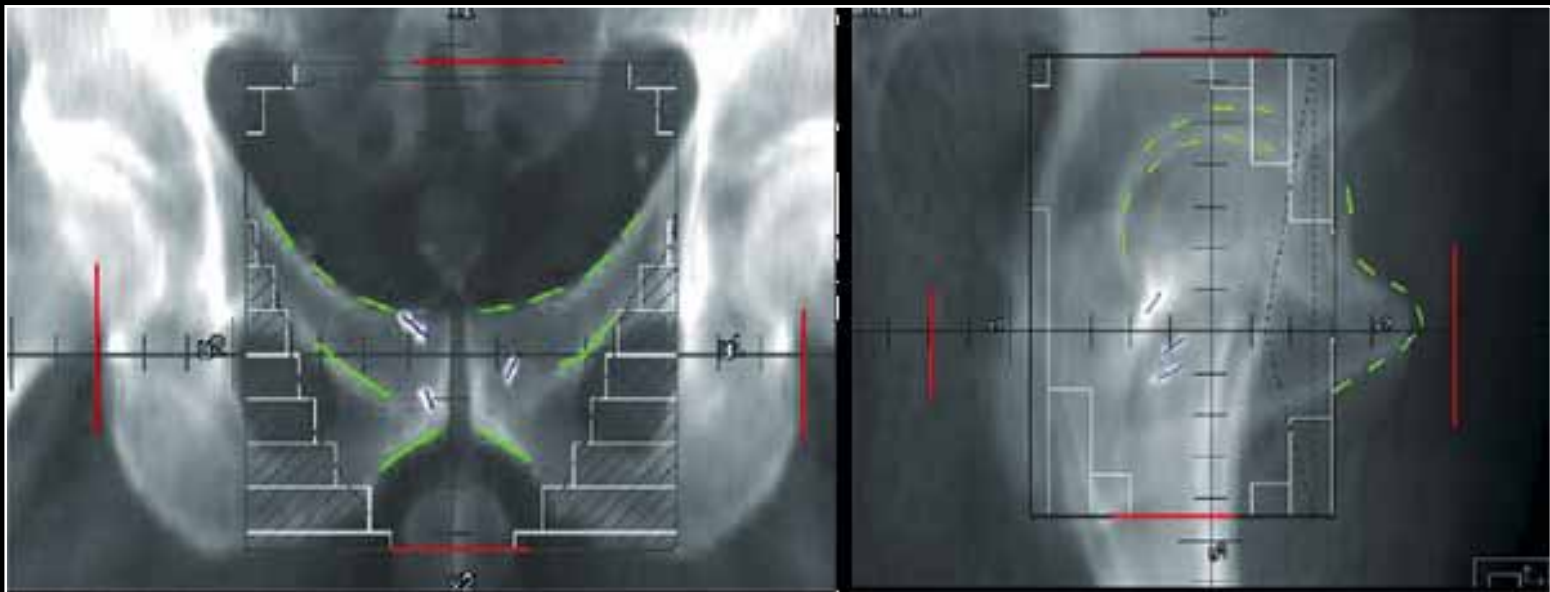

CT

Digitálisan rekonstruált RTG-kép (DRR):

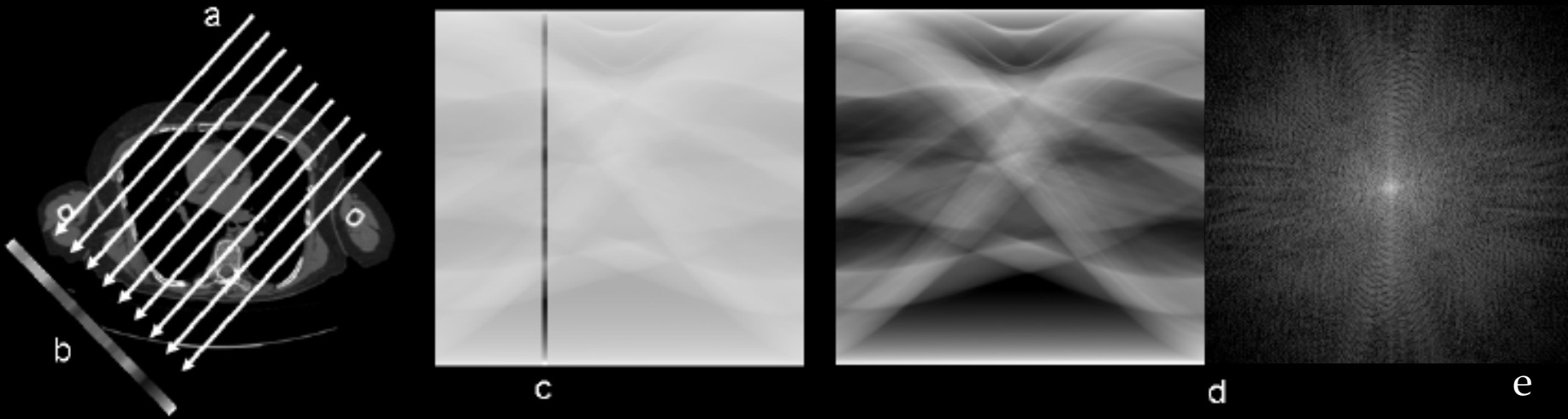
- tervezőrendszer készíti CT-adatokból
- sugár irányban összevetülő HU-ok

→ összehasonlítható a sugter. előtt készült verifikációs képpel (pl. EPID)

CT

Szinogram-tér

a: egy kiválasztott átvilágítási szög a tárgy-térben

b: vetülete

c: ez a vetület 1 vonalnak felel meg a Radon-térben (szinogram-tér)

d: többféle szögből vett vetületek adják a szinogramot

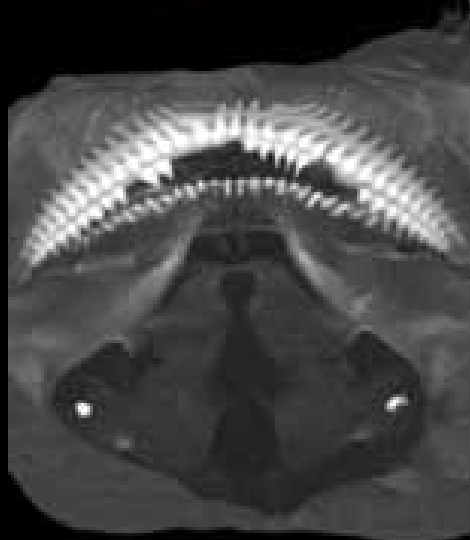
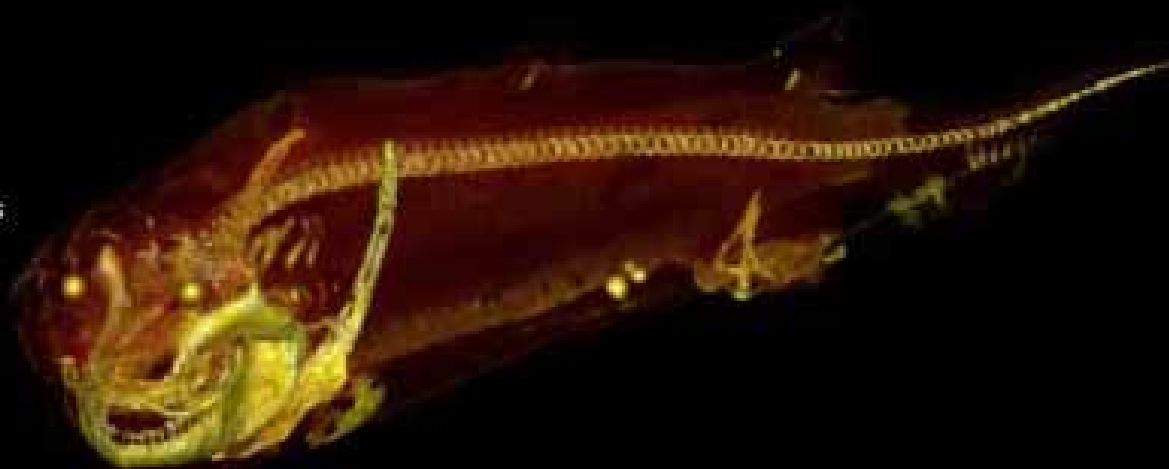
e: Fourier-tér: a tárgy-tér 2D-s FT-ja (a szinogram 1D-s FT-ja)

→ FT helyett szűrt visszavetítést alkalmaznak (=szűrt inverz FT, könnyebb)

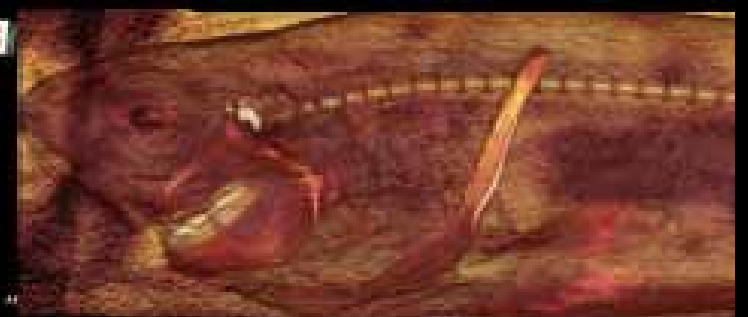

CT

P5

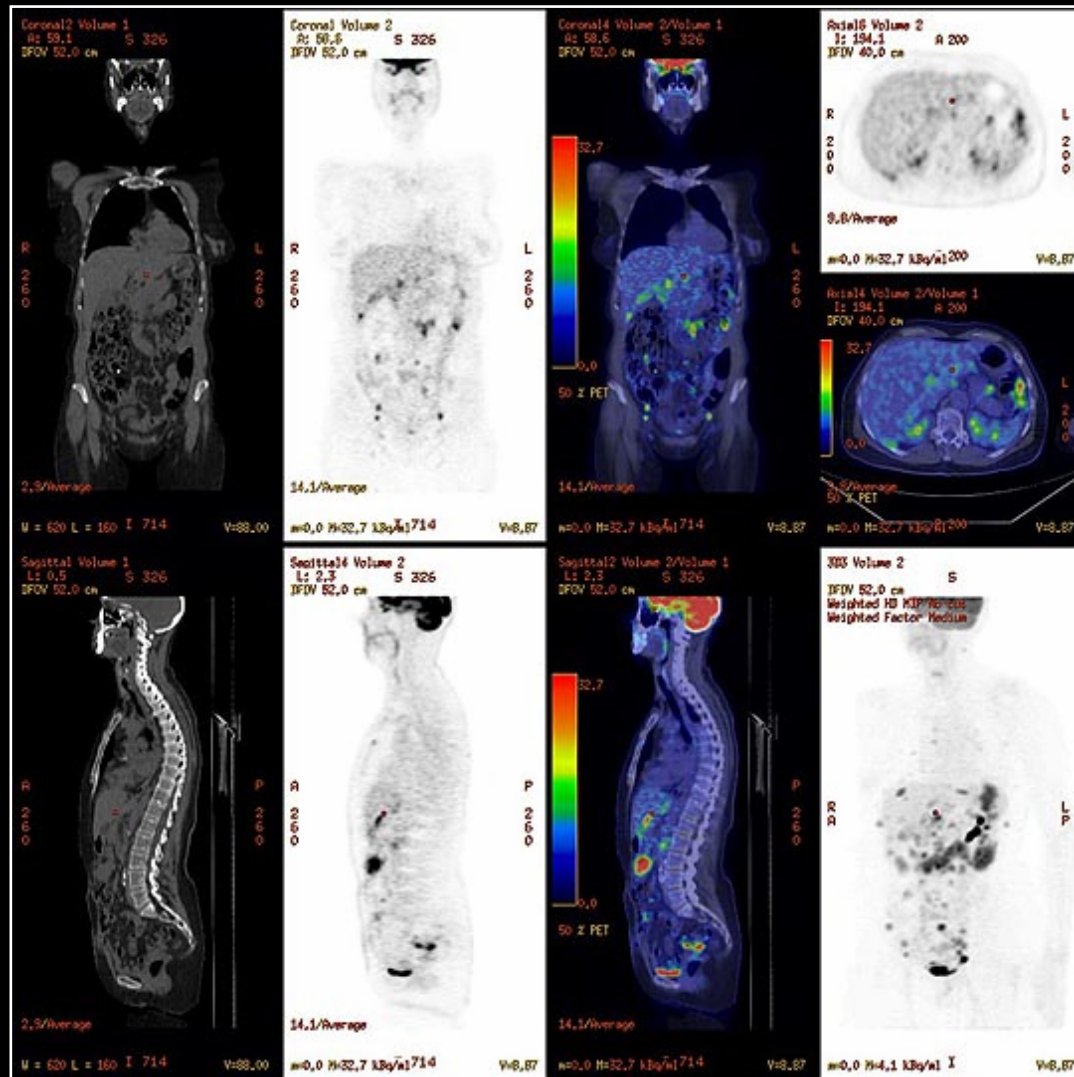
S

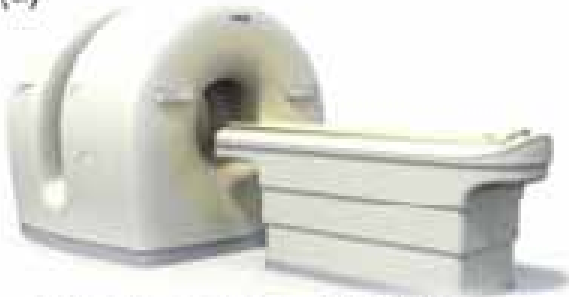
PET

Positron Emission Tomography (PET)

PET

(a)

Gemini series, Philips
Healthcare Systems

(b)

Biograph series, Siemens
Healthcare Solutions

(c)

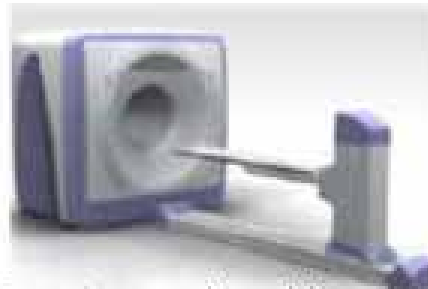
Discovery series,
GE Healthcare

(d)

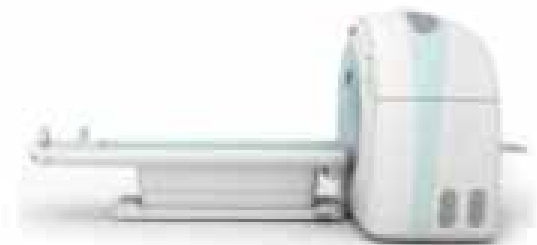
Aquiduo series, Toshiba
Medical Systems

(e)

Sceptre series, Hitachi
Medical Systems

(f)

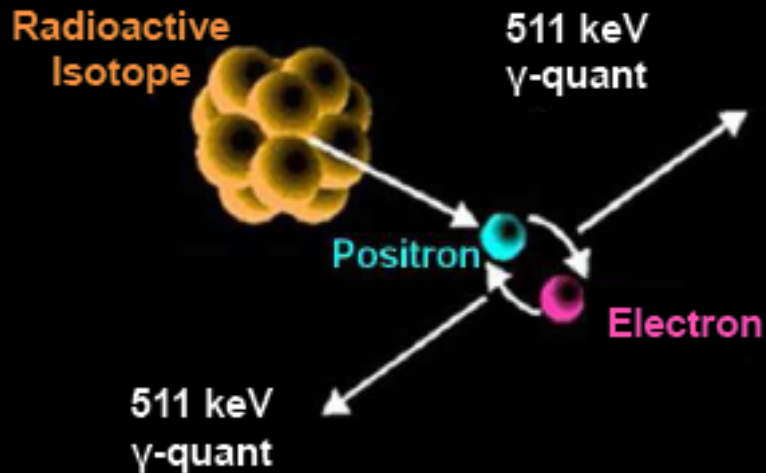
Anyscan series,
Mediso

PET

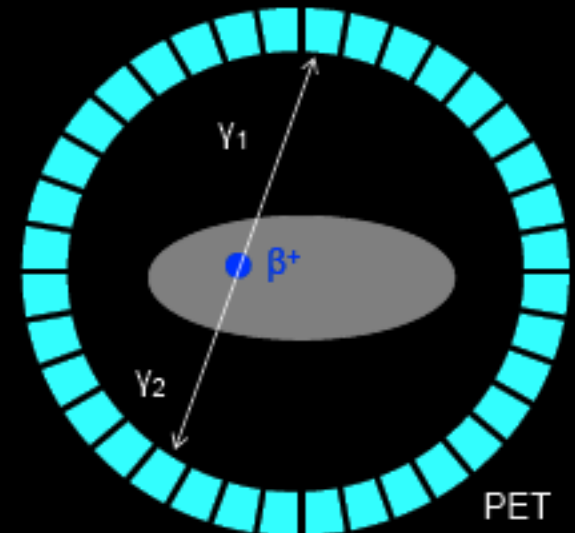
Pozitron-sugárzók – biomarkerek

e^+e^- annihiláció (emittált e^+ ütk. szervezet e^- -jaival) $\rightarrow$ 2 γ -foton

$\sim$ 1h, míg eljut minden szövetbe $\rightarrow$ cukor miatt gyors anyagcseréjű területeken dúsul $\rightarrow$ vesén keresztül kiürül

PET gyűrűjében
koincidencia-detektorok
észlelik

PET

molekuláris (funkcionális) információt ad → ált. kombinálják
CT/MR-rel → +morfológiai info

CT

+

PET

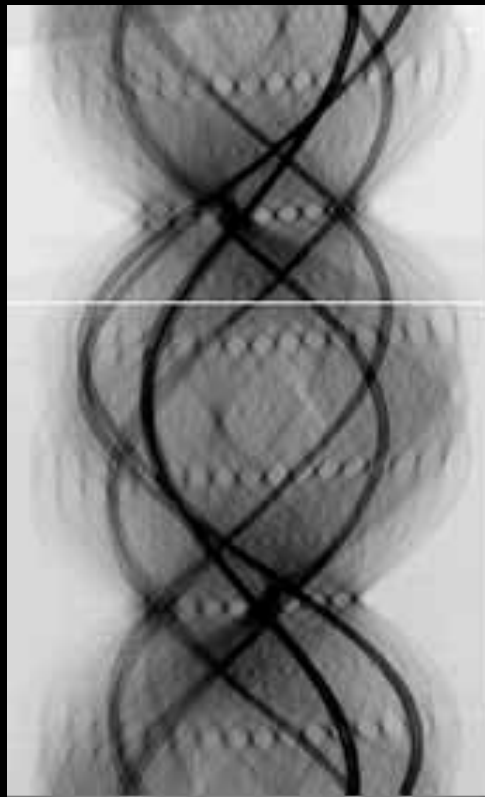
=

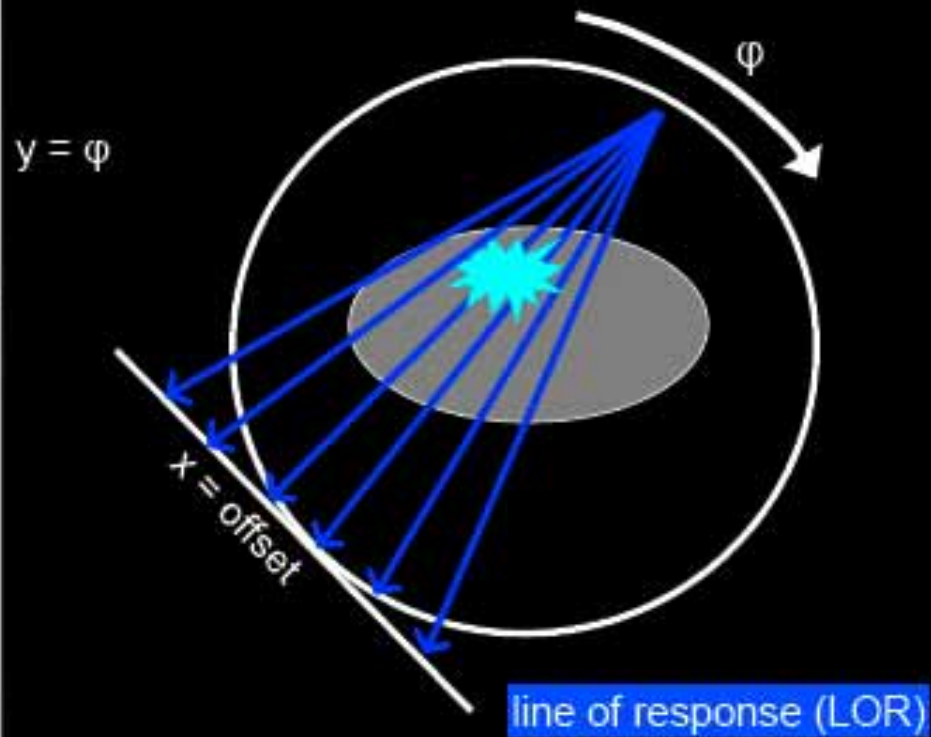
PET/CT

PET

Szinogram: nyers adatok (a radioaktív tracer aktivitás-eloszlása)

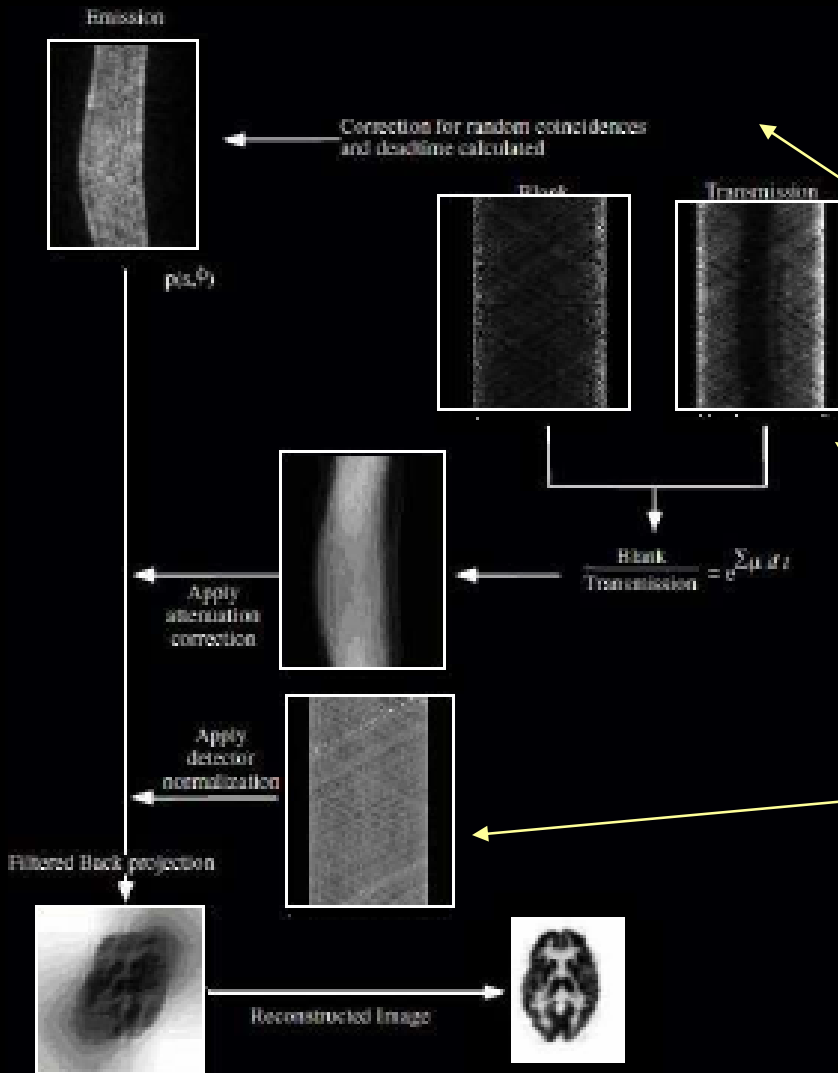

x = offset

line of response (LOR)

PET

Képképzés:

i, emissziós scan rekonstrukciója

ii, szinogramok foton gyengülés faktorokkal (önelnyelés, szórás)

iii, normalizációs scan-ek a detektorgyűrű okozta geometriai hatások kiküszöbölésére

PET

Jó E-felbontás kell → **szcintillációs detektorok**

- foton + detektor kölcsönhatnak → szervesetlen kristály látható fotont emittál

- szcintillációs fotonok száma ~ elnyelt E a kristályban

NaI(Tl): Nátrium-jodid, Tallium-adalékkal

BGO: Bizmut-germanát ($\text{Bi}_4\text{Ge}_3\text{O}_{12}$)

LSO: Lutécium-oxiortoszilikát, Cériummal ($\text{Lu}_2\text{SiO}_5:\text{Ce}$)

YSO: Yttrium-oxiortoszilikát, Cériummal ($\text{Y}_2\text{SiO}_5:\text{Ce}$)

GSO: Gadolínium-oxiortoszilikát, Cériummal ($\text{Gd}_2\text{SiO}_5:\text{Ce}$)

PET

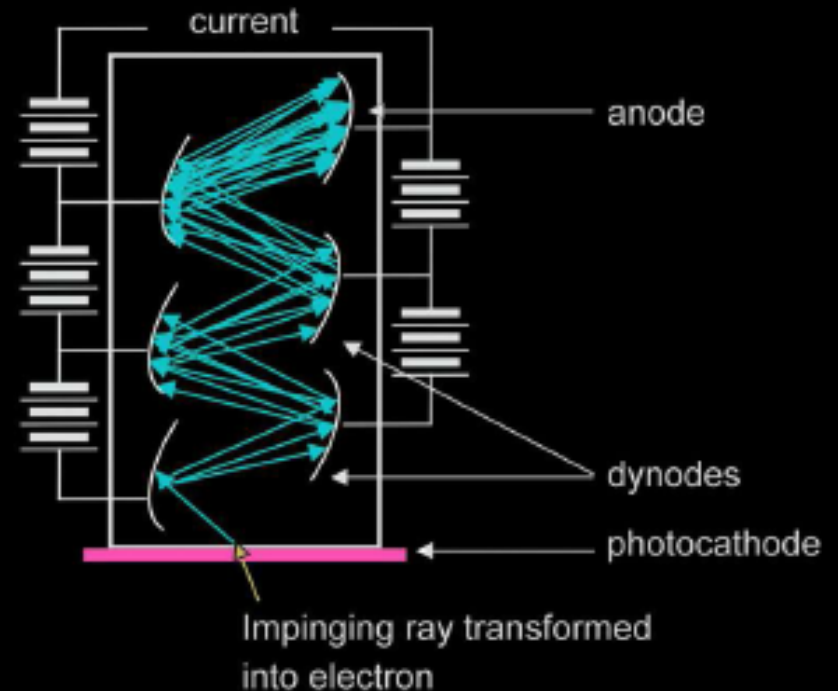
PMT: foto-multiplier csövek
(fotoelektron-sokszorozók)

i, bejövő foton átadja E-ját a
fotokatódnak

ii, a generált el. mező
felgyorsítja az e^- -t az 1.
dinódáig (anód-katód közötti)

iii, megnőtt e^- -E $\rightarrow$ többszörös
másodlagos e^- -emisszió

iv, ...

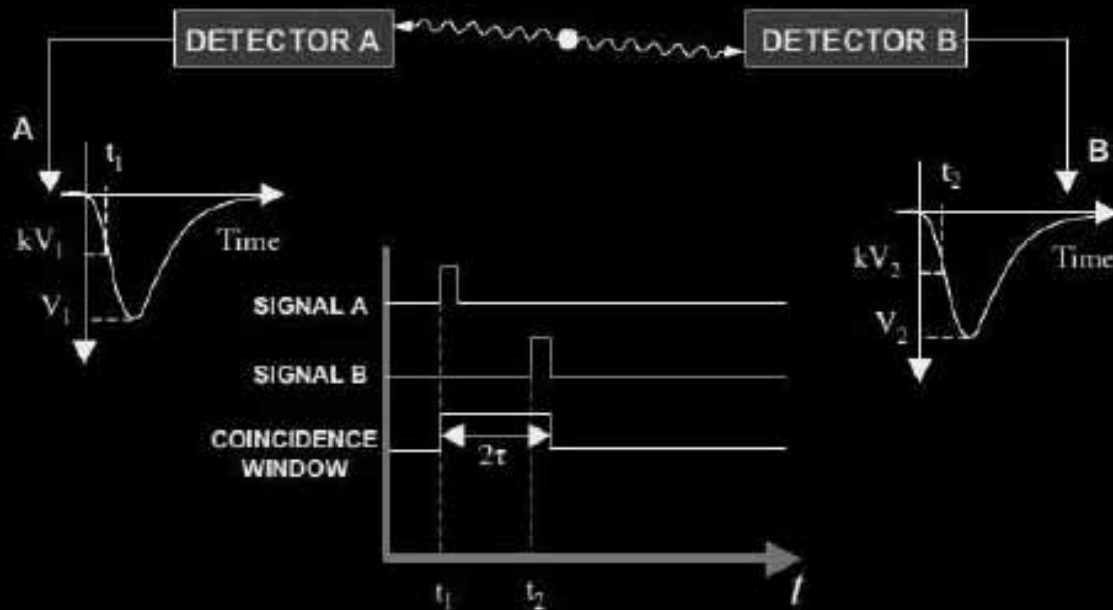
😊 Good signal-to-noise ratio (SNR)

😞 Low quantum efficiency (QE) ~
25%

PET

Koincidencia időablaka: 2τ

min. időkülönbség 2 jel között egésztest-szkennelésnél ($d=100\text{cm}$):

$$2\tau = d / c \approx 3.3\text{ns}$$

PET

Time-of-flight (TOF):

- a repülési idők közti kül.-et is regisztráljuk:

$$\Delta t = \frac{2\Delta x}{c}$$

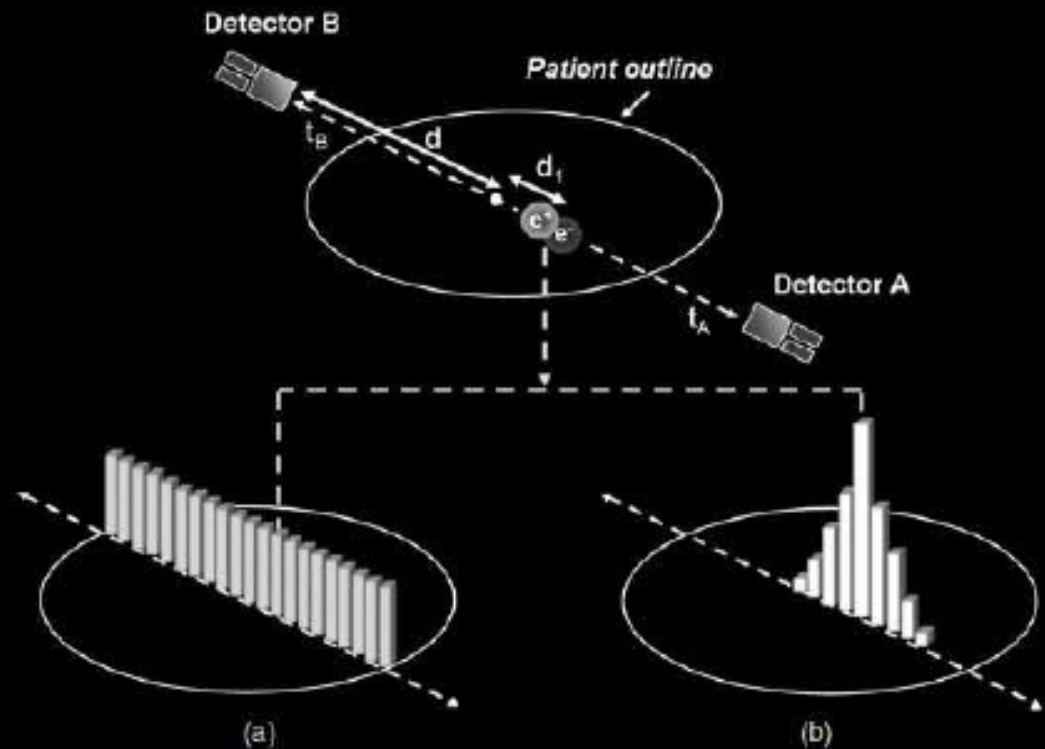
- jobb jel-zaj arány

- pl:

$$\Delta t = 500 \text{ ps}$$

$$\Delta x = 0.5 \cdot c \cdot \Delta t$$

$$= 7.5 \text{ cm}$$

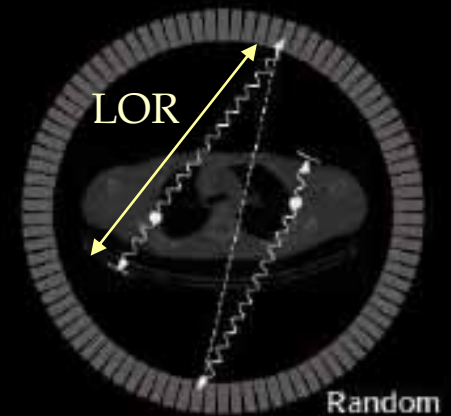
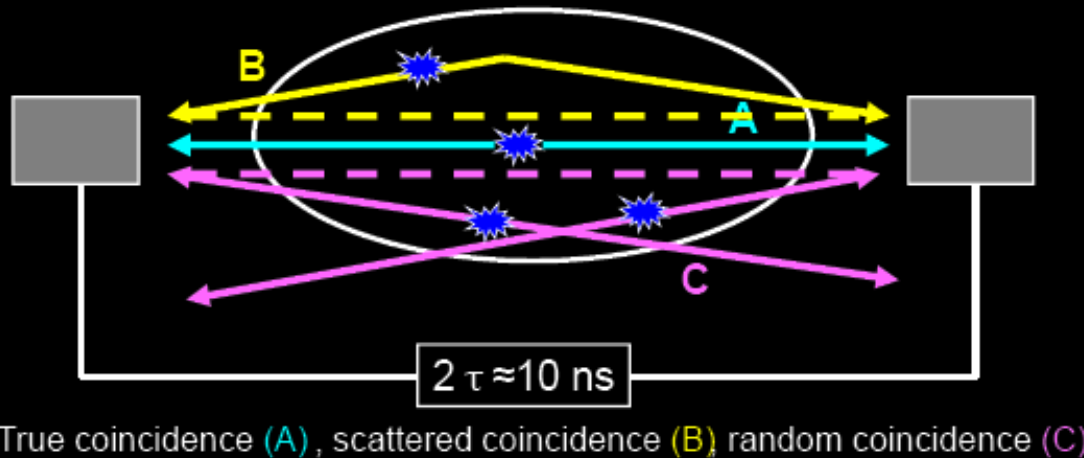

(a) Localization without TOF,
(b) with TOF. Townsend, PMB 2008 [3]

PET

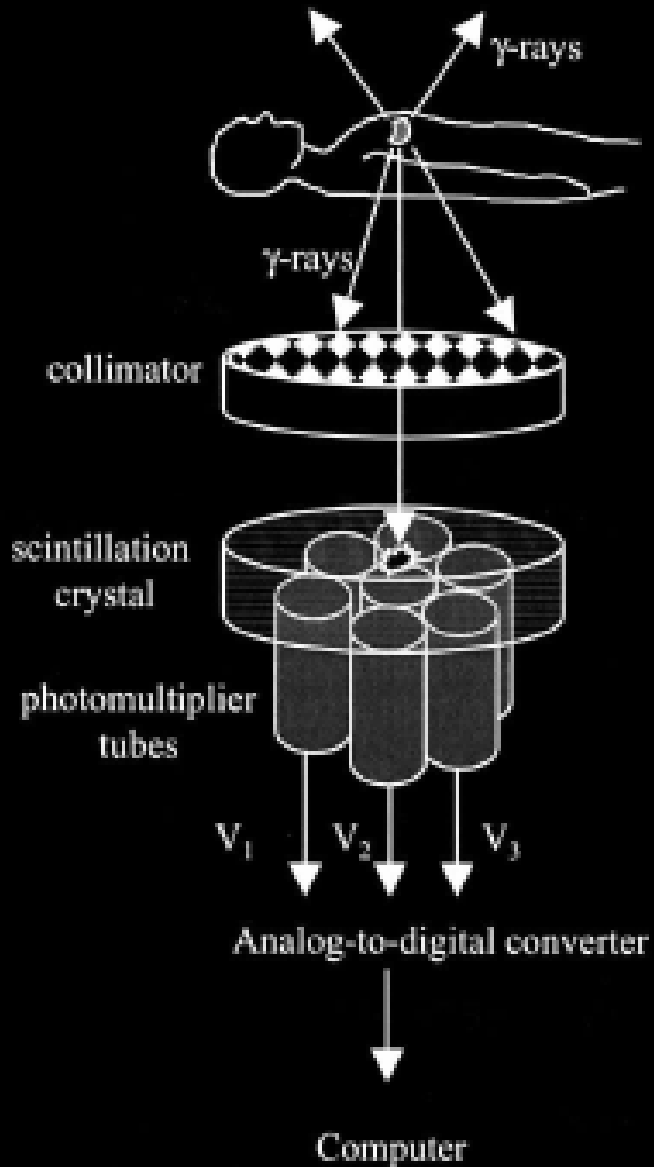
Az észlelt esemény valós (= prompt event), ha:

- 2 fotont detektáltunk a koincidencia-ablakban (DE: foton kh.-ba léphet útközben)
- LOR (Line of Response) érvényes szög-érték között
- a 2 foton E-ja a kiválasztott E-ablakban van

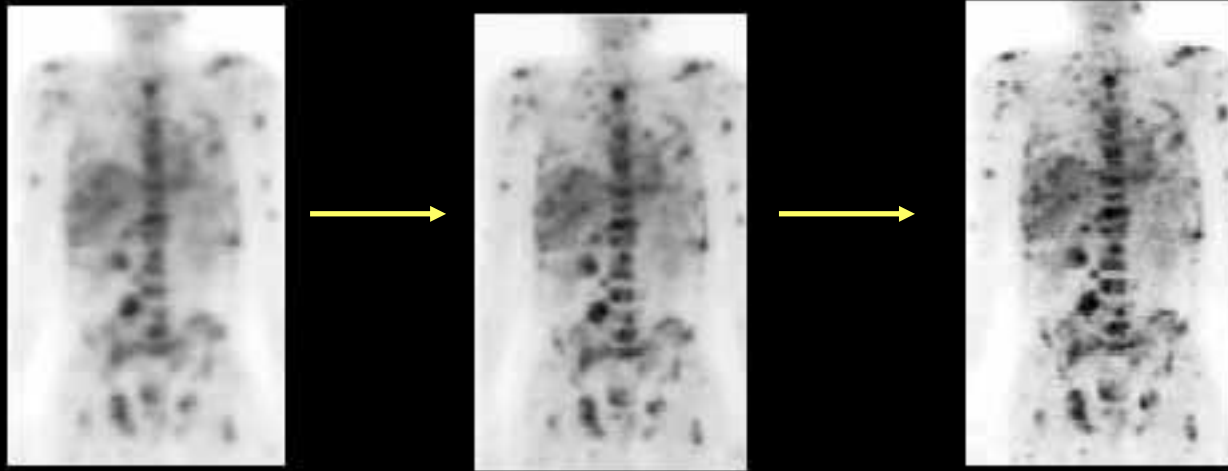
random események száma a,b detektorok között: $R_{ab} = 2\tau \cdot N_a N_b \propto N^2$

PET

- radioaktív **tracer** – e^+ -sugárzó a betegben
- **kollimátorok** $\rightarrow$ kép-szeletek
- γ -fotonok detektálása a **szcint. kristályban**
- jelerősítés **PMT**-kkel
- jobb felbontás **Anger-logikával** (analóg-digitális konverter)
- **kép-rekonstrukció**

PET

Képkorrekciók:

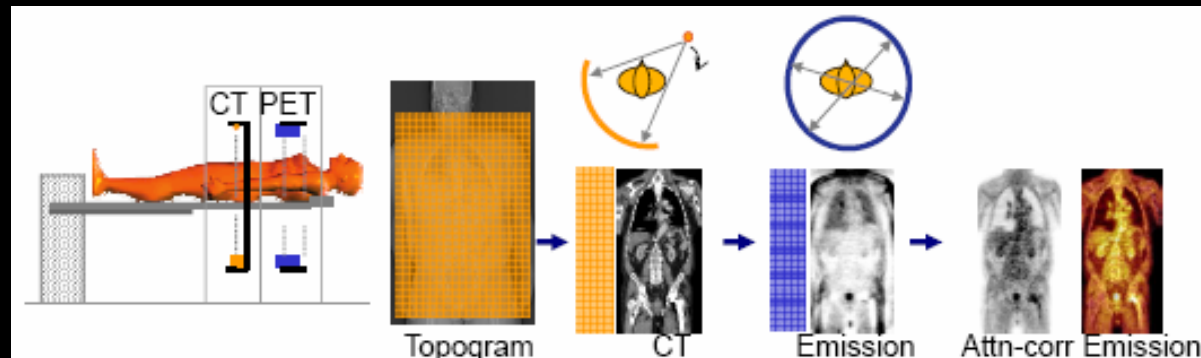
- random-korr.

- szórás-korr.

- holtidő-korr.

- gyengülés-korr. (pl. maga a CT)

- jobb a képminőség iteratív képrekonstrukcióval, mint szűrt visszavetítéssel

PET

Tracer-felvétel

Standardized uptake value (SUV):

$$SUV = \frac{C}{A} w$$

C: tumor aktivitás-koncentráció [Bq/ml]

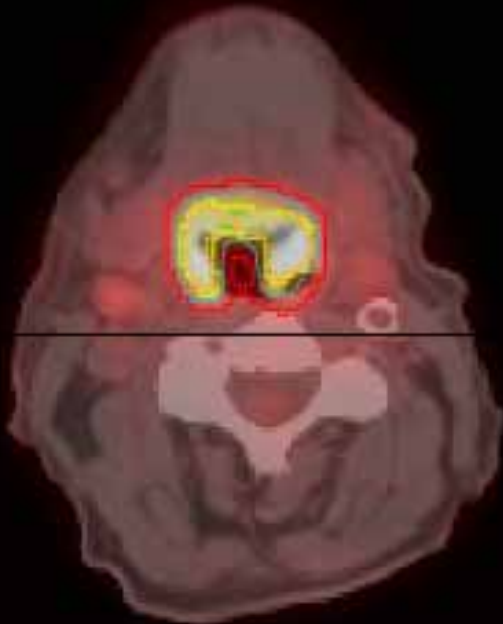
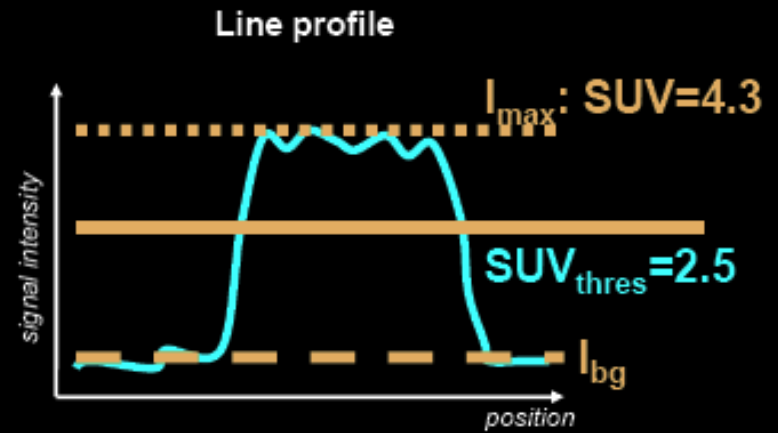
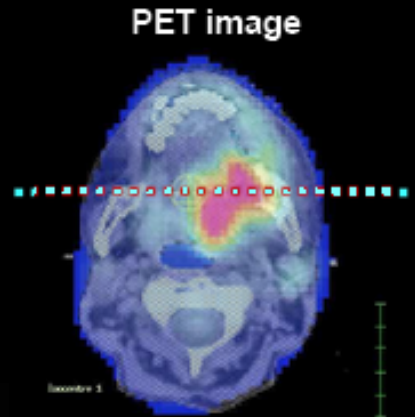
A: injektált aktivitás [Bq]

w: testsúly [g]

SUV=1 → a tracer egyenlően oszlott el az egész testben

PET

sugter.:
autokontúrozás
→ SUV-küszöb=?

Contours created with different segmentation algorithms: manual delineation (21.8 ccm), absolute threshold SUV=2.5 (35.0 ccm), relative threshold 42% of maximum PET intensity (11.5 ccm), adaptive thresholding (10.6 ccm), source-to-background based algorithm of Schaefer et al (13.0 ccm)

PET

Tracerek (iv.-an):

- glükóz metabolizmus

[¹⁸F]FDG (fluoro-dezoxi-glükóz)
citrát MRS, foszfát spektroszkópia

- aminosavak (protein-szintézis)

[¹¹C]MET, [¹⁸F]FET

- kolin (sejtfal-szintézis)

[¹¹C]Choline, [¹⁸F]Choline
MRS

- proliferáció (DNS-képzés)

[¹⁸F]FLT

- hipoxia (sugárrezisztencia, ált. agresszivitás)

[¹⁸F]FMISO, [¹⁸F]FAZA, [¹⁸F]EF3/-5, [⁶⁴Cu]ATSM, T2*w MR

-receptorok (tumor-specifikus jellemvonások)

[⁶⁸Ga]DOTATOC

-erezettség

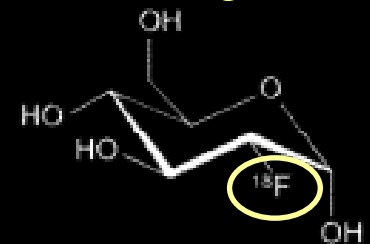
[¹⁸F]Galacto RGD, DCE MR, DW MR

Nuclid	γ-Energy [keV]	Half life	Radioactive decay (max. β+-Energy)	Production
¹¹ C	511	20,3 min	β+ (0,97 MeV)	cyclotron
¹³ N	511	9,93 min	β+ (1,2 MeV)	cyclotron
¹⁵ O	511	124 s	β+ (1,74 MeV)	cyclotron
¹⁸ F	511	109 min	β+ (0,64 MeV) EC	cyclotron
^{81m} Kr	190	13 s	IT	
^{99m} Tc	140	6,03 h	IT	
¹²³ I	159	13 h	EC	cyclotron
¹³³ Xe	81 31(Cs-Kα)	5,3 d	β-	nuclear reactor

Max. β+-energy determines mean free path length of β+ !

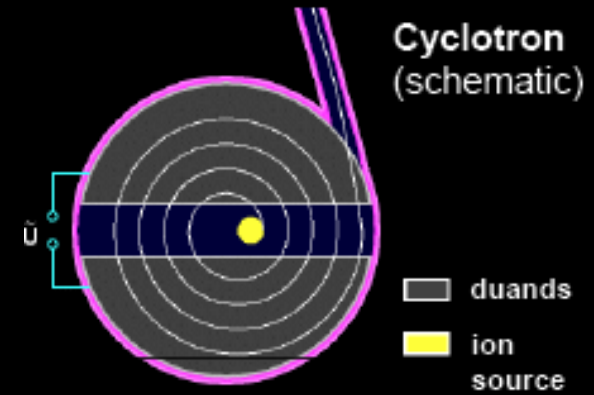
T_{1/2}=110 min

FDG~glükóz

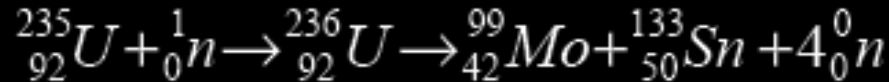
200-400 MBq
~ 7 mSv (~ CT)

PET

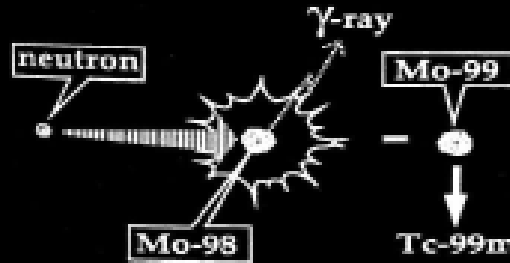
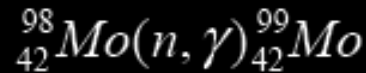
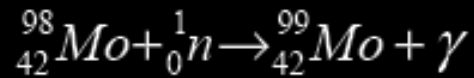

Izotópok előállítása reaktorban:

- maghasadás

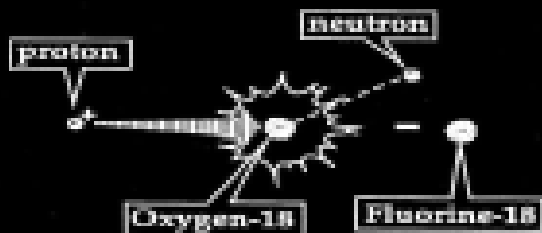
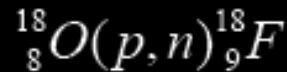
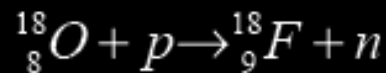
- neutron-ütközés

... ciklotronban:

- részecske mozgási E-ja nagy (~10 MeV)

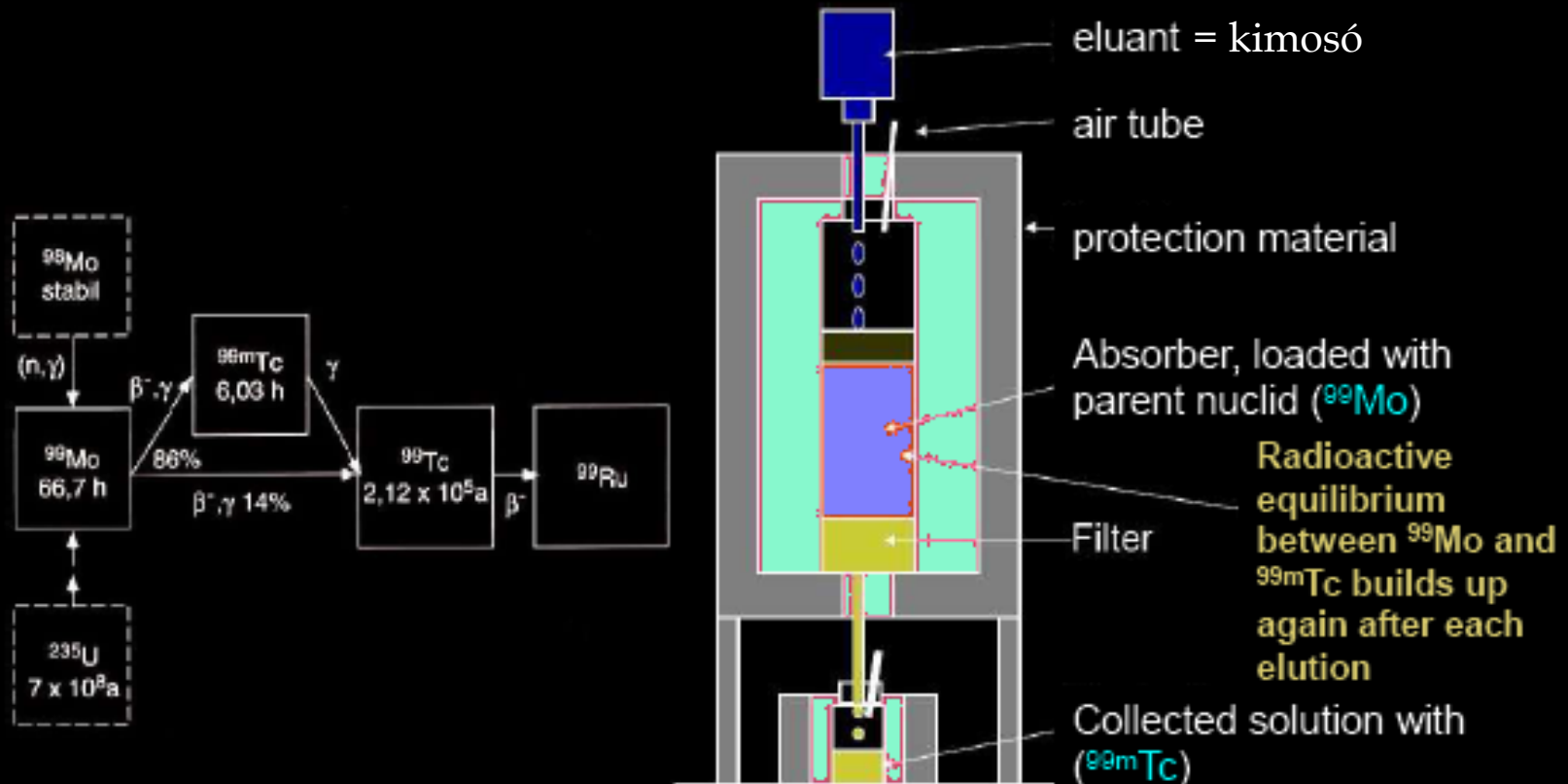
- leggyakoribb [${}^{18}\text{F}$]FDG:

PET

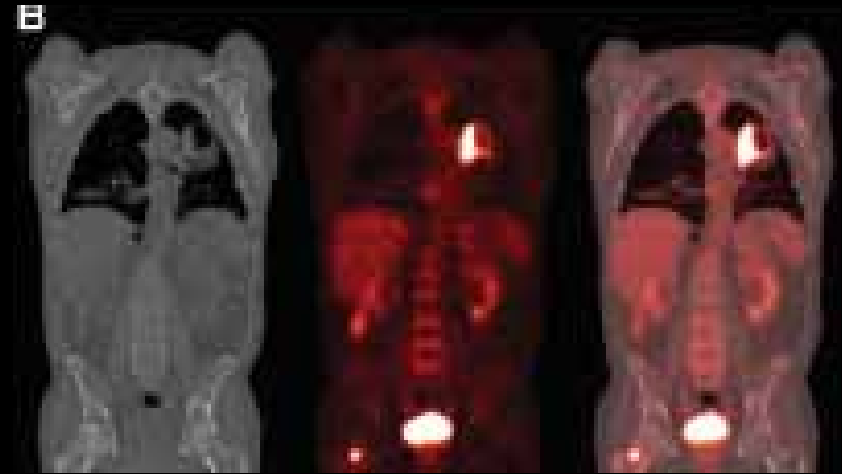
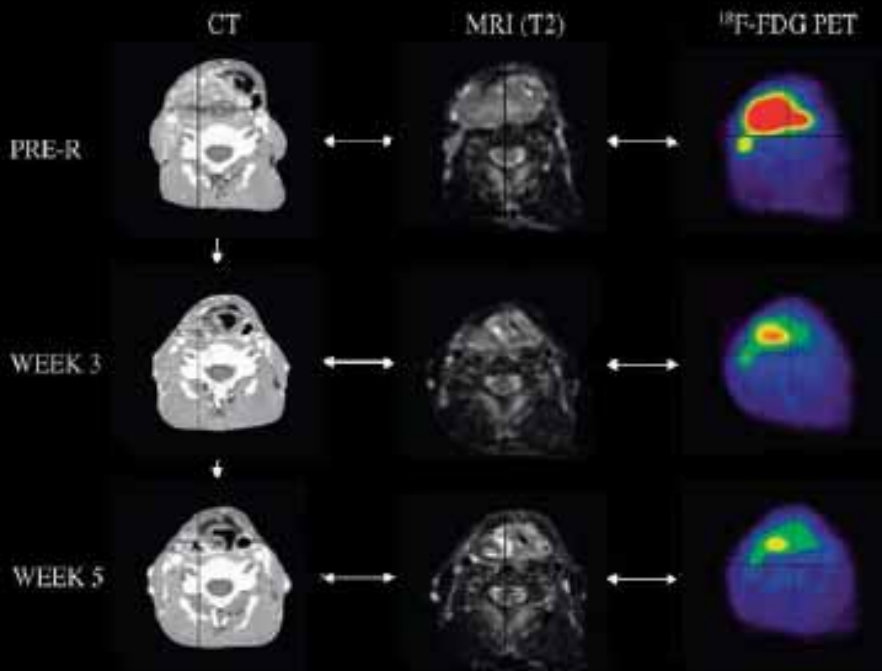
... radionuklid generátorban:

- elterjedt, ha gyorsan kell előállítani az izotópot
- hosszú életű radioizotóp, amely a kívánt izotópra bomlik

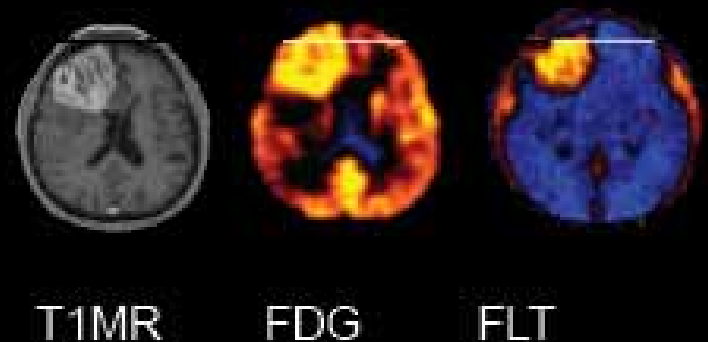
PET

PET/CT a céltérfogat meghatározására (+ nycs.-státusz), „Dose Painting” – D-emelés a hipoxiás területeken:

:PET/CT/MR a tumor-visszahúzódás követésére

PET/MR agyi elváltozásoknál:

UH

- élő kép
- olcsó, mobil, **NEM ionizál**, nincs károsító hatása
- 40 mikronos felbontás 5 mm mélyen (20-60 MHz)
- DE: UH-képet „látni kell”, kis FOV
- pl. CTG (kardiotokográf)

UH

Kép:

- 2D-s keresztmetszet
- véráramlás
- szövetek mozgása
- vér helye
- speciális molekulák jelenléte
- a szövetek merevsége
- 3D-s anatómia

UH

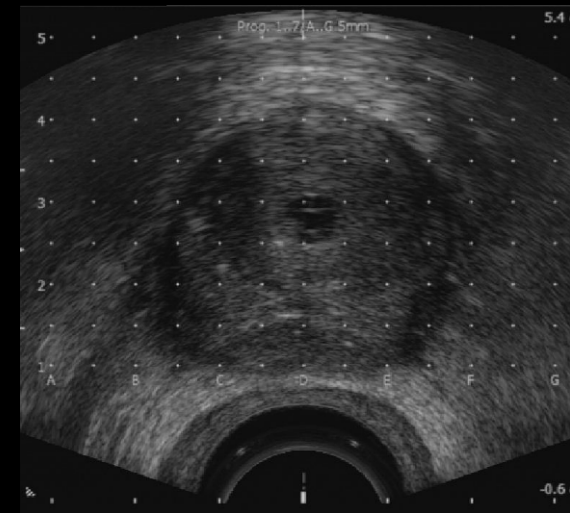
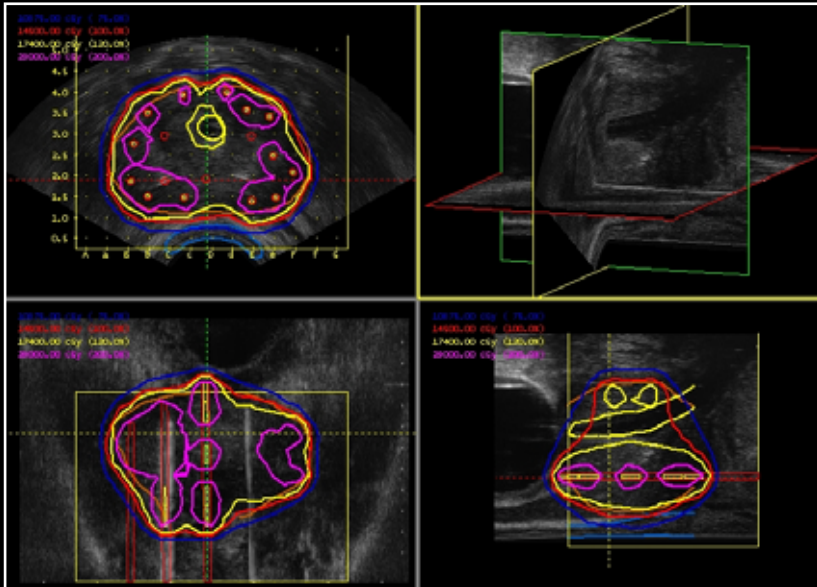
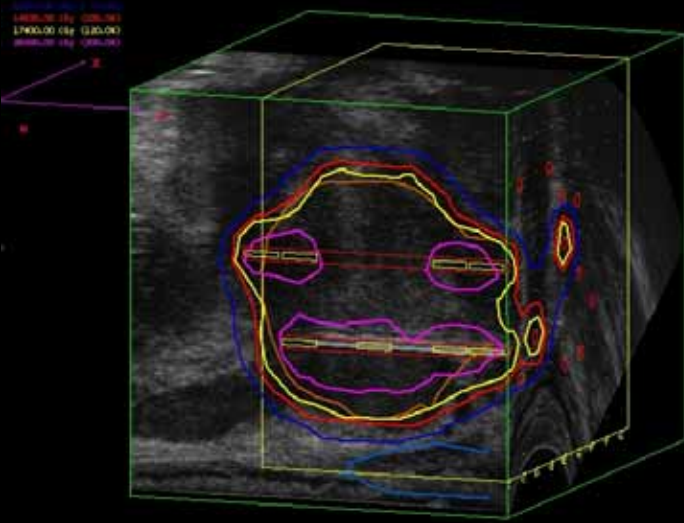
Diagnosztikus szonográfia:

- lágyszövetekre

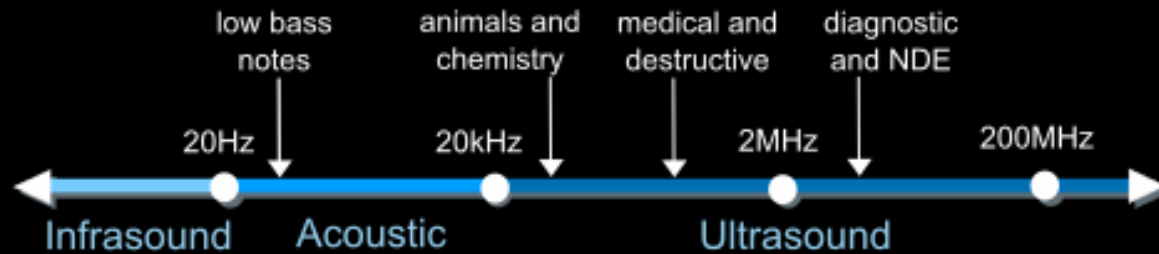
- $\mu=2-18$ MHz

→ **alacsonyabb μ** → nagyobb mélység, de rosszabb felbontás

→ **nagyobb μ** → kisebb λ → kisebb mélység, de apróbb részletek

UH

UH-expozíció:

120 dB → süketség

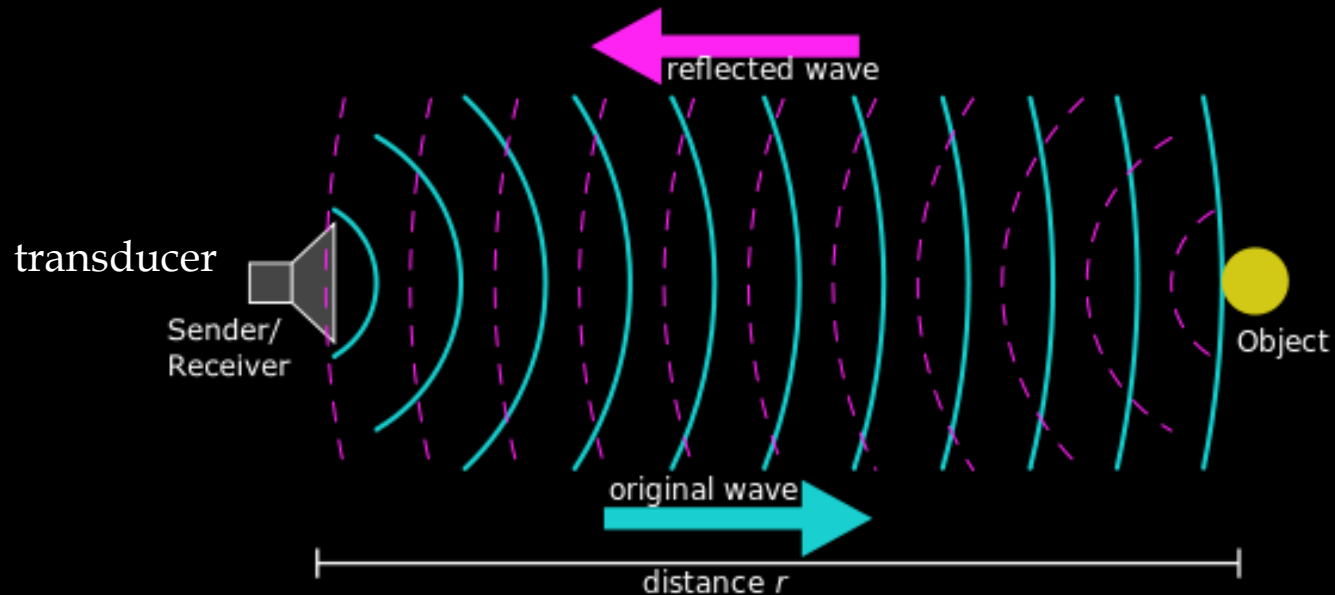
155 dB → kellemetlen melegedés

180 dB → †

transducer

Sender/
Receiver

UH

- Piezoelektromos kristály + elektromos pulzusok → fókuszálás (transducer lencséje) → ív alakú UH-sugarak

-+ UH-gél (~ sós víz) a vizsgálandó területre → jobb UH-vezetés, transducer jobban csúszik

→ UH visszaverődik onnan, ahol változik az anyag sűrűsége

→ visszavert UH-sugár (echo) rezgeti a transducert → el. jellé alakítja
→ digitális kép

- kibocsátás-visszaverés közti idő

- echo fókusz hossza → echo éles képe ebben a mélységben

- echo erőssége (mozgó objektumok → változik UH-pulzusuk μ -ja (Doppler-effektus)) → Doppler-sonográfia

→ erős echo → fehér, gyenge → fekete, szürkeárnyalatos kép

→ képlóval (frame grabber) digitális kép

UH

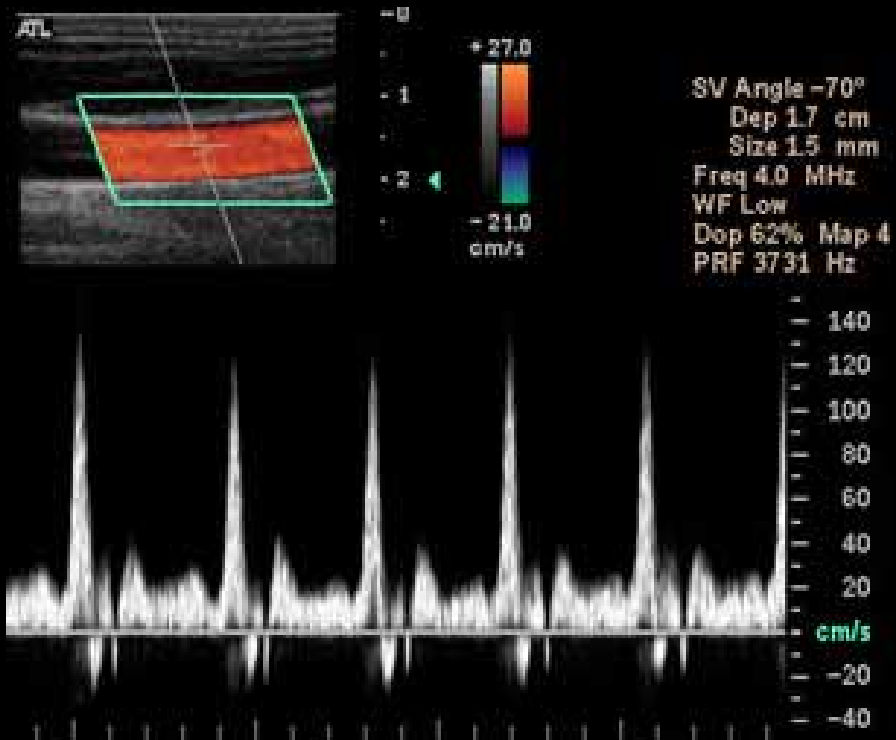
DE: - hang elnyelődik valamennyire: $0.5 \frac{\text{dB}}{\text{cm depth} \cdot \text{MHz}}$
- hangsebesség változik (akusztikus impedancia)

Üzem módok:

- **A (amplitúdó-mód):** az echo erősségét kirajzolja a mélység fv.-ében
- **B (brightness):** 2D-mód, lineáris td.-sor → egy síkot pásztáz egyszerre
- **C:** B-módra merőlegesen pásztáz → $100 \text{ cm}^2 \sim 10 \text{ s}$
- **M (mozgás):** váltakozva A-B mód ~ videó
- **D (Doppler):** - színes: sebesség ~ szín (mint Doppler-eltolódás)
  - folytonos: vonal mentén uez.
  - pulsed wave (PW): csak kis mintatérfogatot vizsgál
  - Duplex: 2D PW Doppler-mód (Triplex: +színes is)
- **Pulzus-inverziós:** 2 váltakozó, ellentétes jel → kivonódnak egymásból
→ csak non-lineárisan sűrítethető gázok echo-i maradnak
- **Harmonikus:** mélyreható μ → felharmonikusok → zaj, műtermékek csökkennek

UH

- 2D-s képek sorozata → **3D-s rekonstrukció** (szoftveres)
- + **kontrasztanyag**: mikrobuborékos anyag → megnő kontraszt
- **molekuláris UH**: célzott mikrobuborékok → tumorok korai kimutatása (preklinikai fázisban van még...)
- **kompresziós UH**: mélyvénás trombózis szűrése (csak vénákban jó)

Színes
Doppler-UH

UH

+

- izmok, lágyszövetek jól láthatók
- élő kép → gyors diagnózis, UH-vezérelt biopsziák, injekciók
- mutatja a szervek struktúráját
- nincs mellékhatása, nem fájdalmas
- könnyen elérhető, rugalmas eszköz
- kicsi, könnyen kezelhető
- olcsó

-

- csontok zavart okoznak (pl. agyban)
- gázok lerontják a képminőséget (pl. belekben)
- behatolási mélység korlátozott (pl. kövér páciensek)
→ kövér pácienseknél csak rosszabb felbontás érhető el
- nagy tapasztalatot igényel, szonogrammot tudni kell látni
- nincs „felderítő” kép → utólag nem lehet tudni a lokalizációt

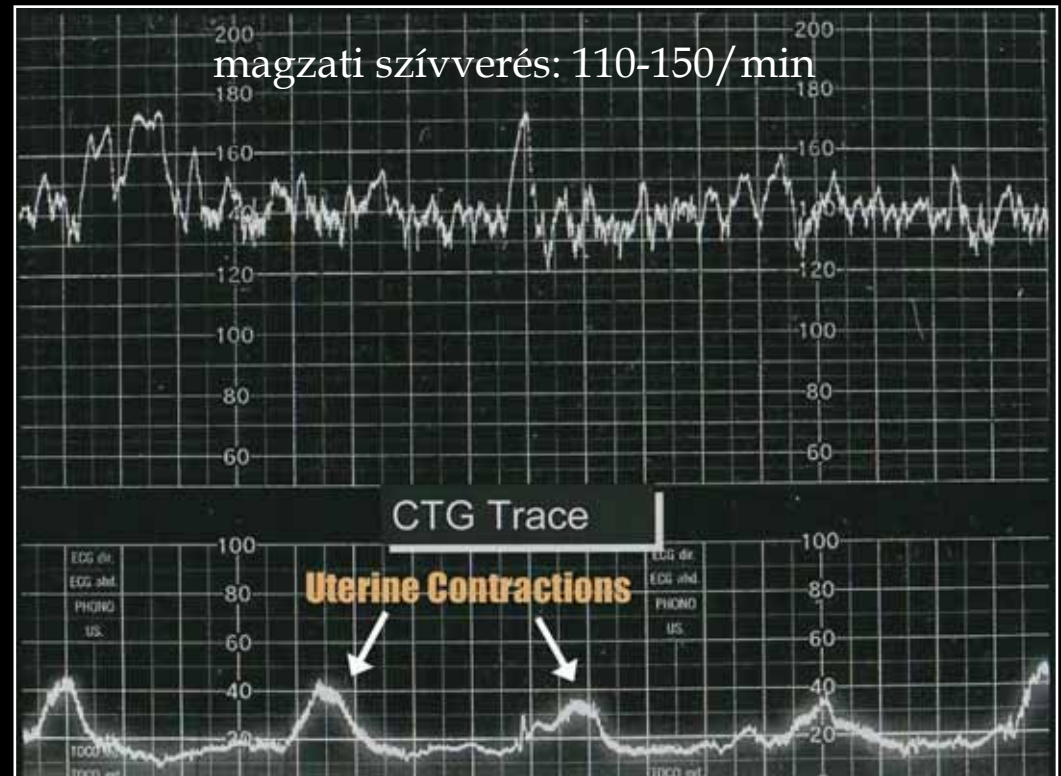
UH

CTG (kardiotokográfia): = EFM (Electronic Fetal Monitoring)

- magzati szívverés (Doppler-UH) + méhösszehúzódások (tocodynamometer, nyomásmérő)

→ korreláció = reaktív (RNST: reaktív non-stress test)

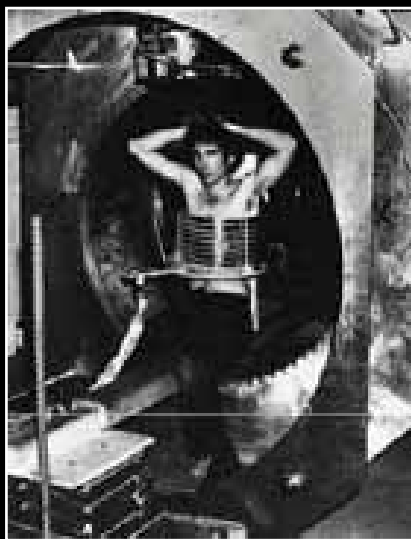
„-” korr. → pl. oxigénhiány

MR

- Isidor Rabi (1938.): **mágmágneses rezonancia**
- Felix Bloch, Edward Purcell: kiterjesztette a mérési technikát folyadékokra és szilárd anyagokra
→ mágneses magok képesek elnyelni rádiófrekvenciás energiát mágneses mezőben – erőssége azonosítja a magot

1. MR-készülék (1977.)

Élettani Nobel-díj (2003):

"for their discoveries concerning magnetic resonance imaging"

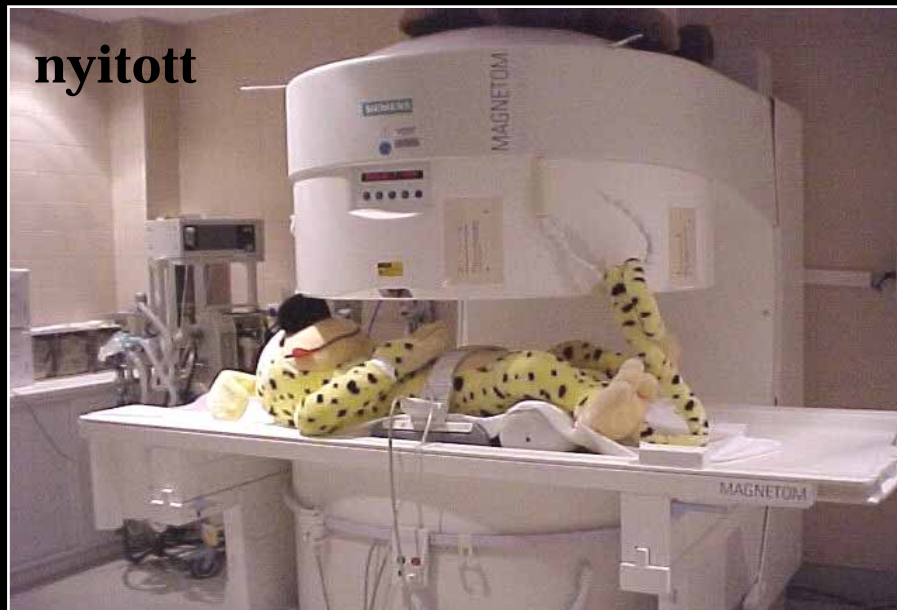
Sir Peter Mansfield

Paul Lauterbur

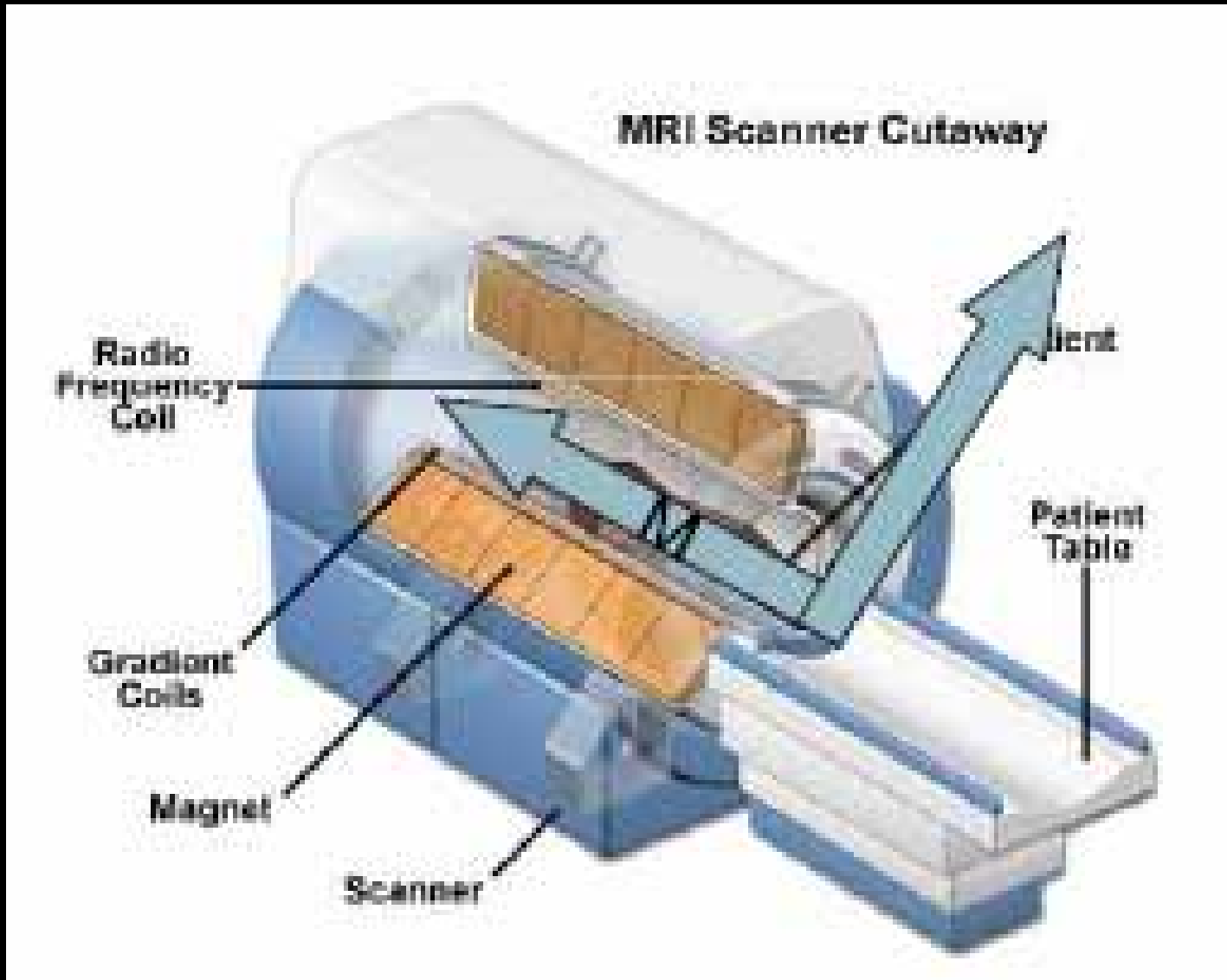
MR

- egész test / perifériák
- permanens/ ellenállásos/ szupravezető mágnes
- vízszintes/ függőleges mező
- alagút-elrendezés/ széles furatú/ nyitott
(nagy zajt a Lorentz-erő miatt fellépő vibrálás okozza)

MR

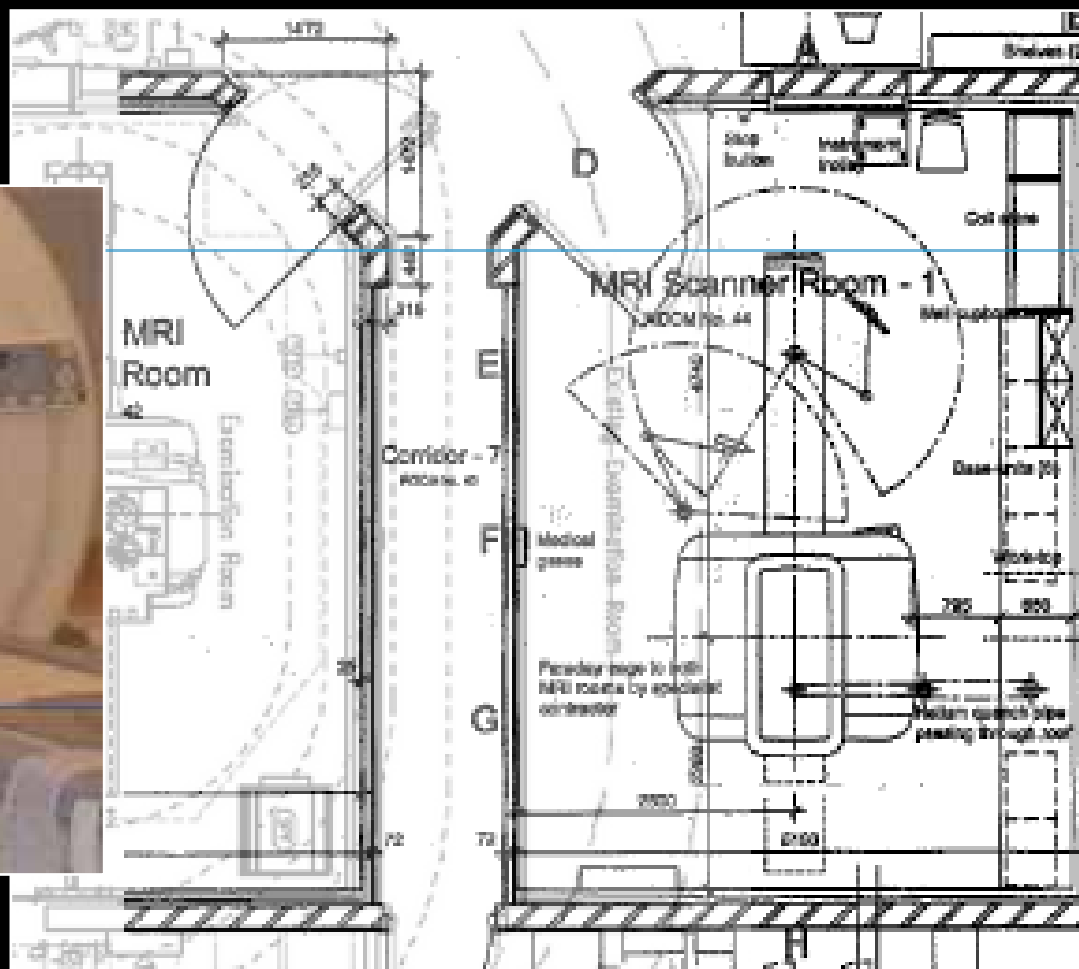
MR

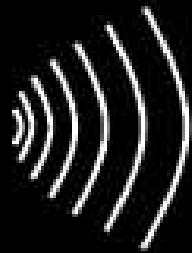
MR Safe

1 T = 10 000 Gauss (Föld: 0,3-0,7 G), 0,5-7 T

balesetek (O₂-palack, tolókocsi, szék...) → 3 Gauss - vonal!

MR

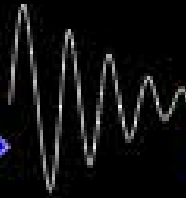
RF excitation pulse

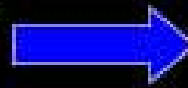
Excitation & decay of spins

RF emitted upon decay

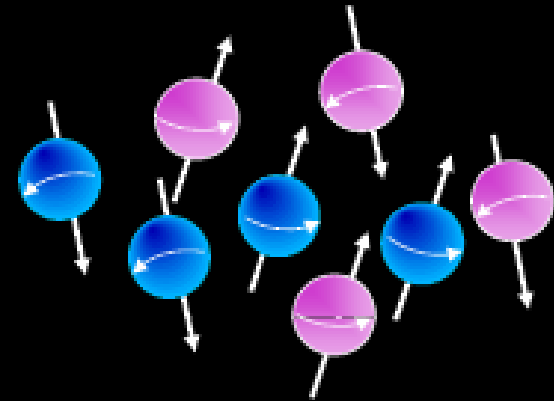

NMR signal

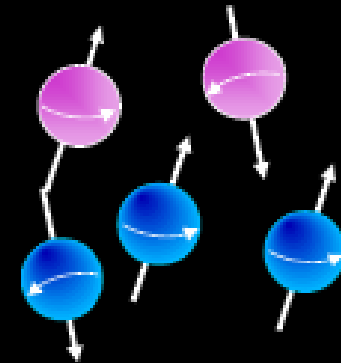

MR

protonok száma = neutronok száma →
nincs teljes mágneses momentum

protonok száma $\neq$ neutronok száma →
van teljes mágneses momentum

MR

	# protons	# neutrons
${}^1\text{H}$	1	0
${}^{13}\text{C}$	6	7
${}^{15}\text{N}$	7	8
${}^{17}\text{O}$	8	9
${}^{19}\text{F}$	9	10
${}^{23}\text{Na}$	11	12
${}^{31}\text{P}$	15	16

Ember 70%-a víz → H-mag mágneses rezonanciáján alapszik az MR képalkotás

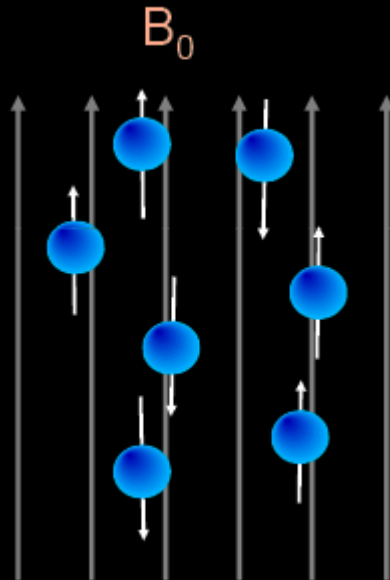
MR

QM törvényei szerint a H-atomnak 2 diszkrét E-szintje létezik:

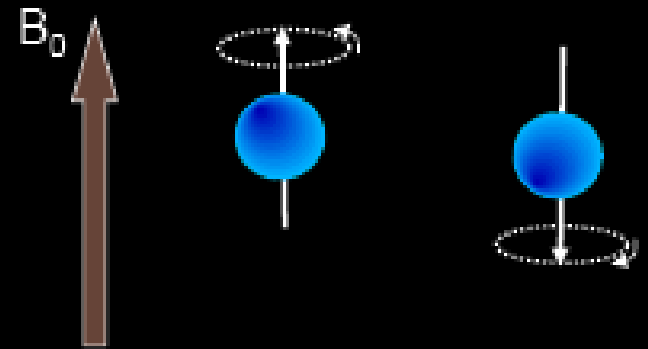
- **alacsony E-állapot:** mágneses momentum párhuzamos a külső mágneses térrel → „spin up”

- **magas E:** antiparallel → „spin down”

(Elyelt RF-energia a 2 közti különbség.)

spin up –
többség:

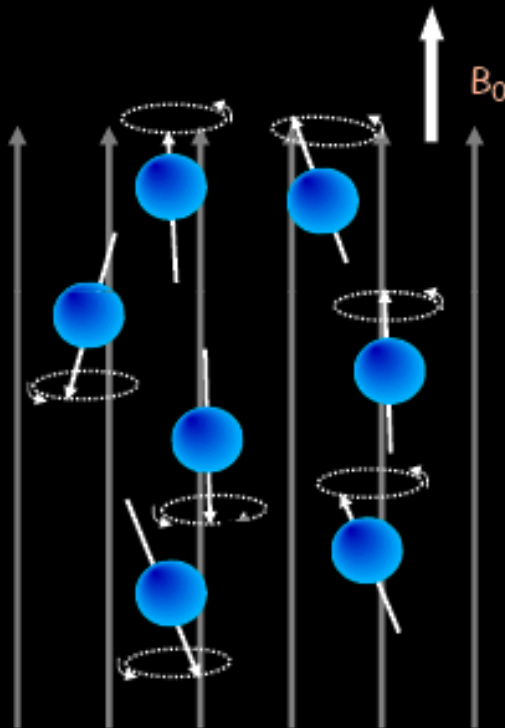
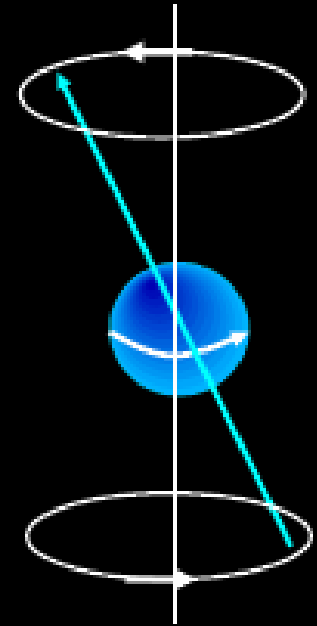

$$\frac{N_{parallel}}{N_{anti\_parallel}} = e^{\frac{E_{parallel} - E_{antiparallel}}{kT}}$$

MR

B → **spin precesszál** a Larmour-frekvenciával (ω):

$$\omega = -\gamma * B$$

γ : giromágneses arány (42,58 MHz/T)

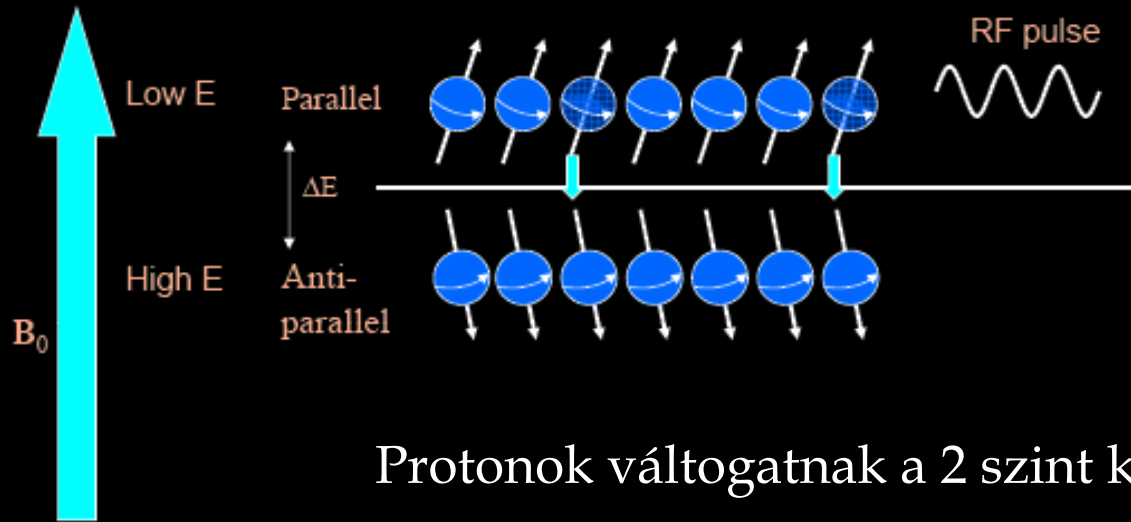
B: mágneses térerősség (T)

Teljes mágnesesség nő, ha:

- B_0
- proton-sűrűség a szövetben
- hőmérséklet

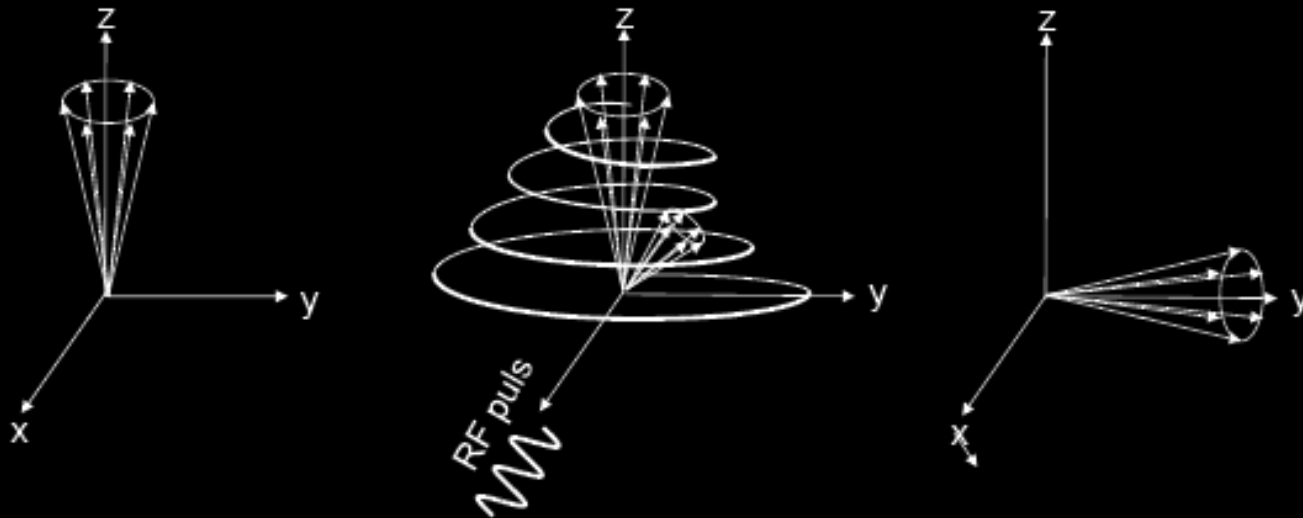

MR

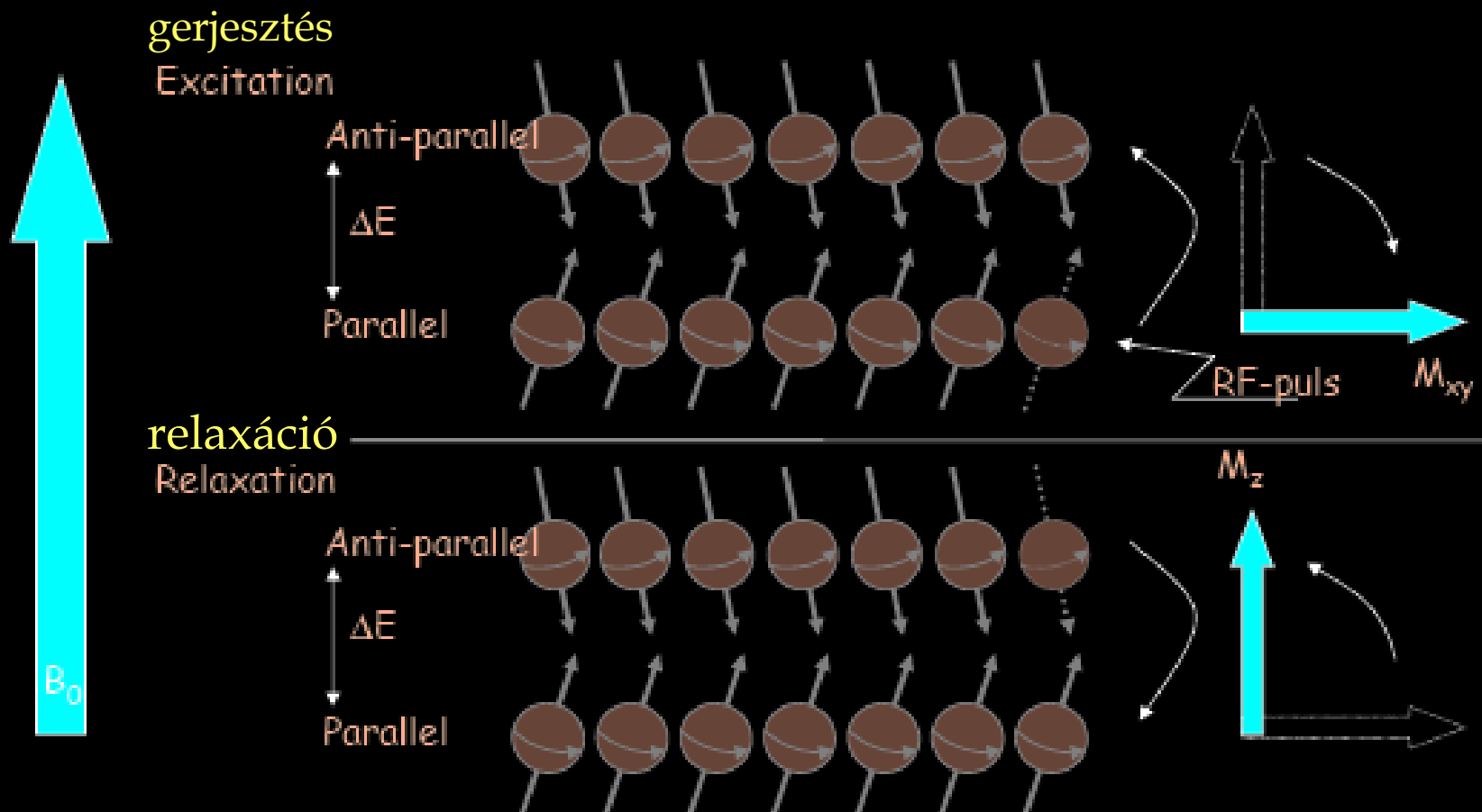

Protonok váltogatnak a 2 szint között

RF-energia $\rightarrow$ több spin „fordul lefelé” (fázisban marad)

MR

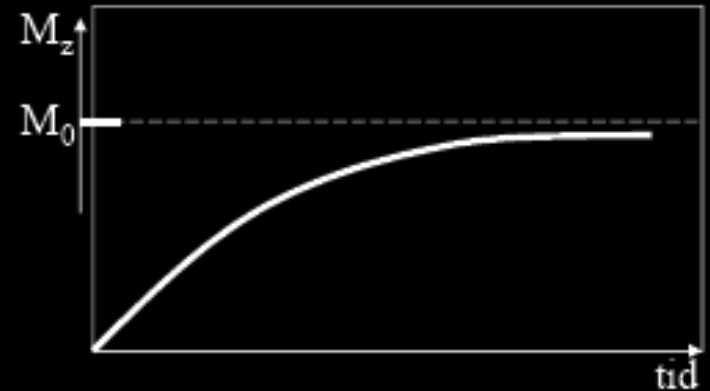

MR

- T1 relaxáció (spin-rács, longitud.): helyreáll longitudinális mágn.

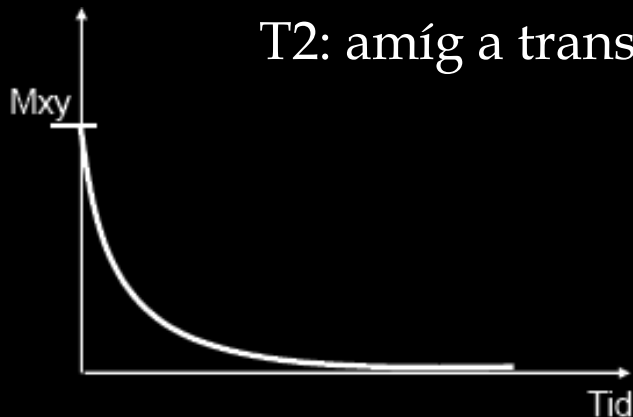
T1: amíg az eredeti mágnesség (M_0) 63%-a helyreáll:

$$M(t)_z = M_{z0} \cdot (1 - e^{-t/T_1})$$

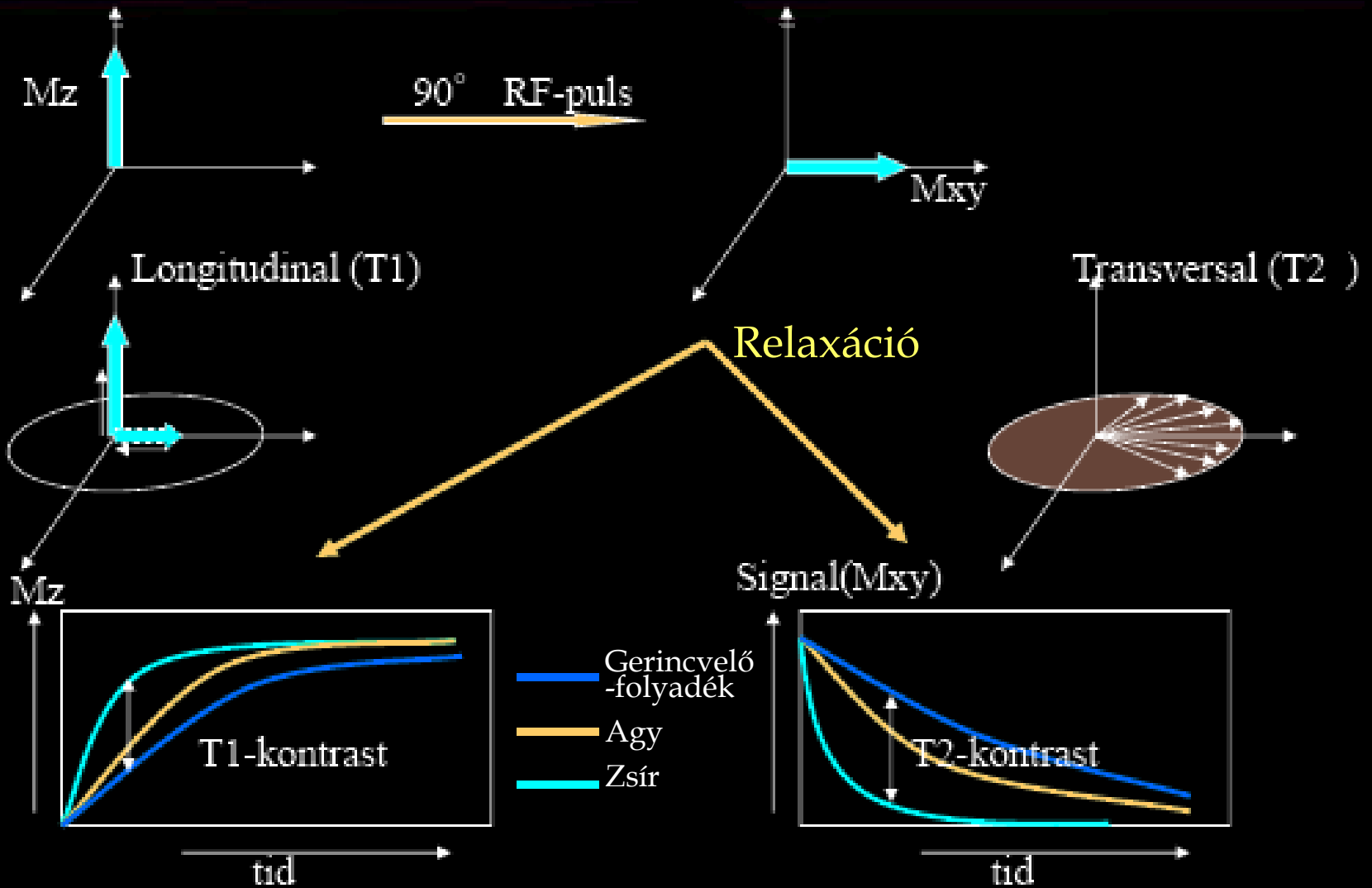
- T2 relaxáció (spin-spin, transzverzális): elvesz a fázis koherencia + transzverzális mágn.

T2: amíg a transzverzális mágnesség 63%-a elvesz

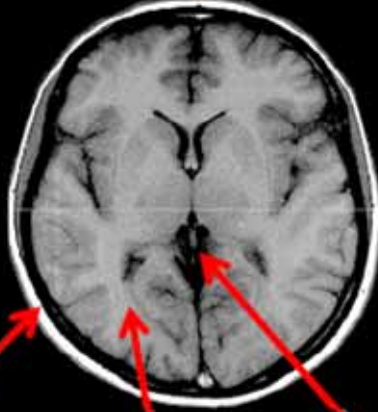
$$M_{xy} = M_{xy} \cdot e^{-t/T_2^*}$$

MR

MR

T1-weighted

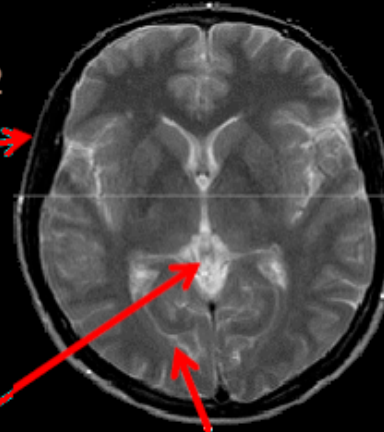

Short T1
= white

Medium T1
= light grey

Long T1
= dark

T2-weighted

Short T2
= dark

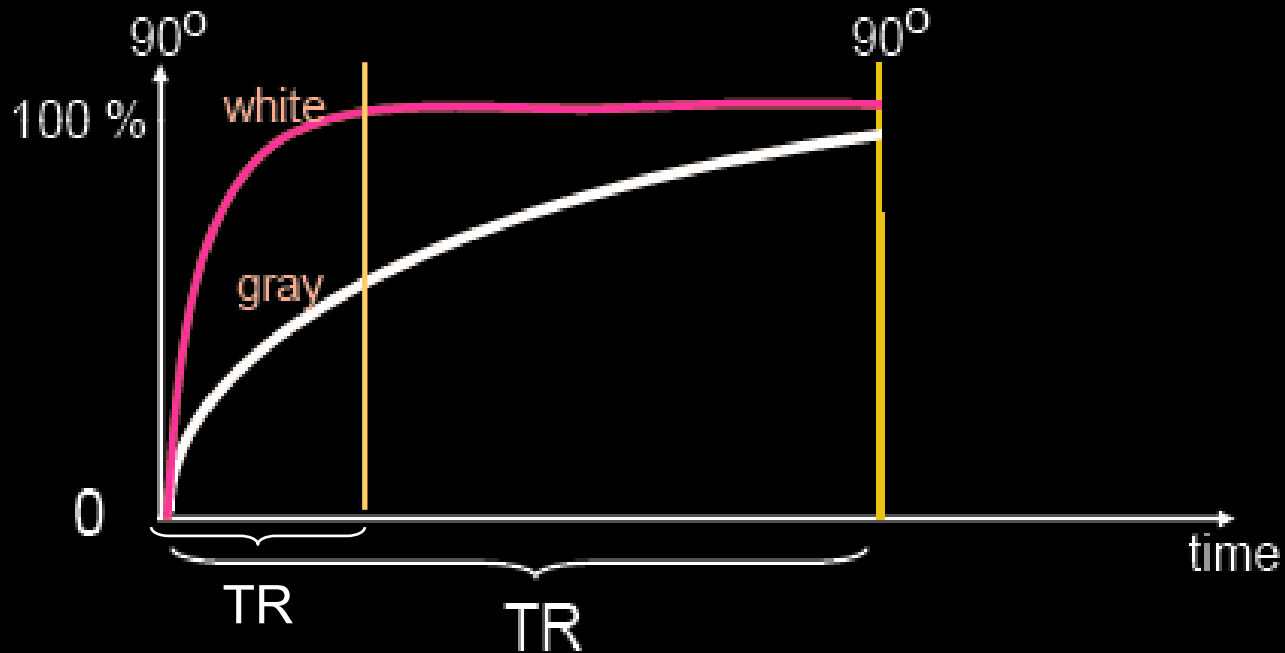
Long T2
= white

Medium T2
= gray

MR

T1-kontraszt: TR $\rightarrow$ T1-súlyozás

- rövid TR $\rightarrow$ nagy különbség a helyreállás görbék között
- hosszú TR $\rightarrow$ kis kül.

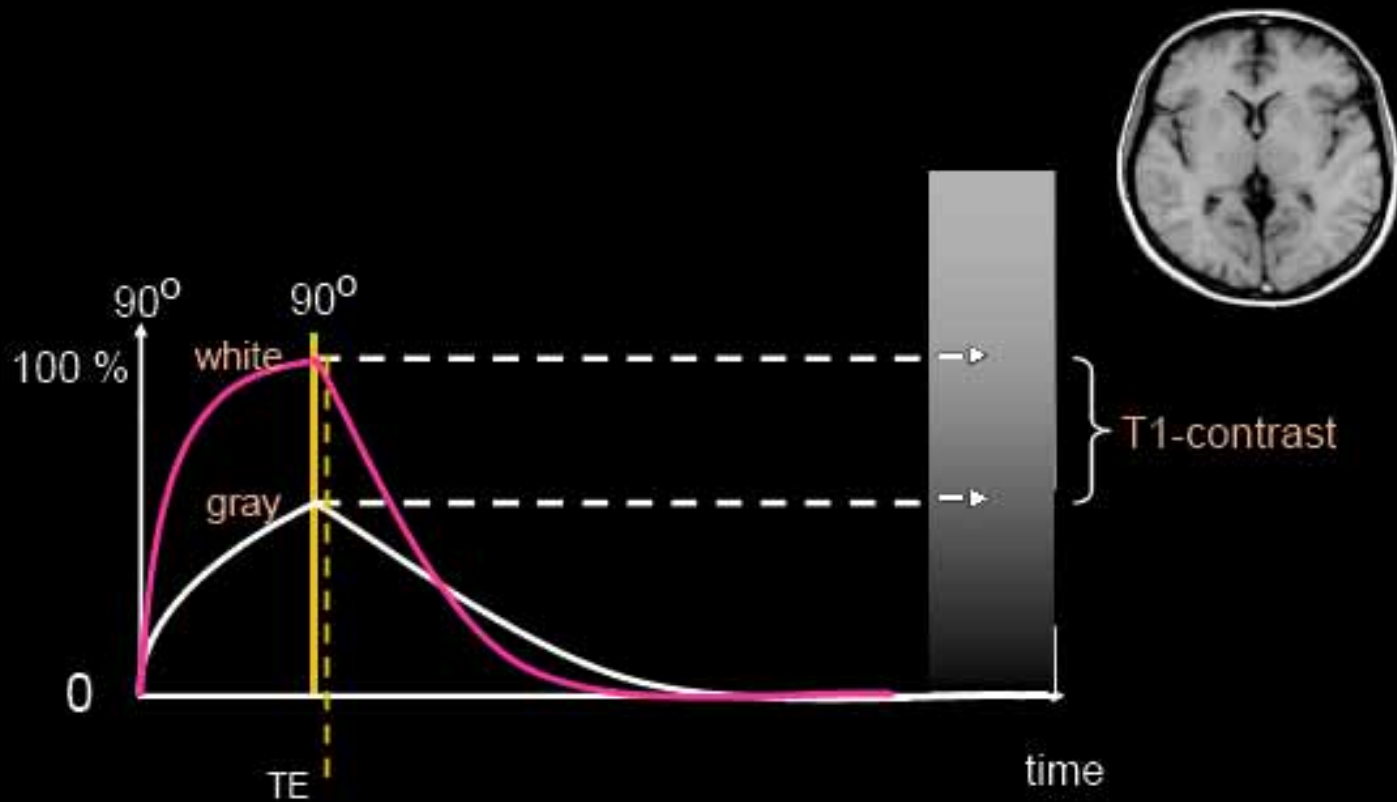

MR

T1-kontraszt:

- rövid TR (< 600 ms) + rövid TE (< 25 ms)

→ nagy különbség → erős jel = jó kontraszt!

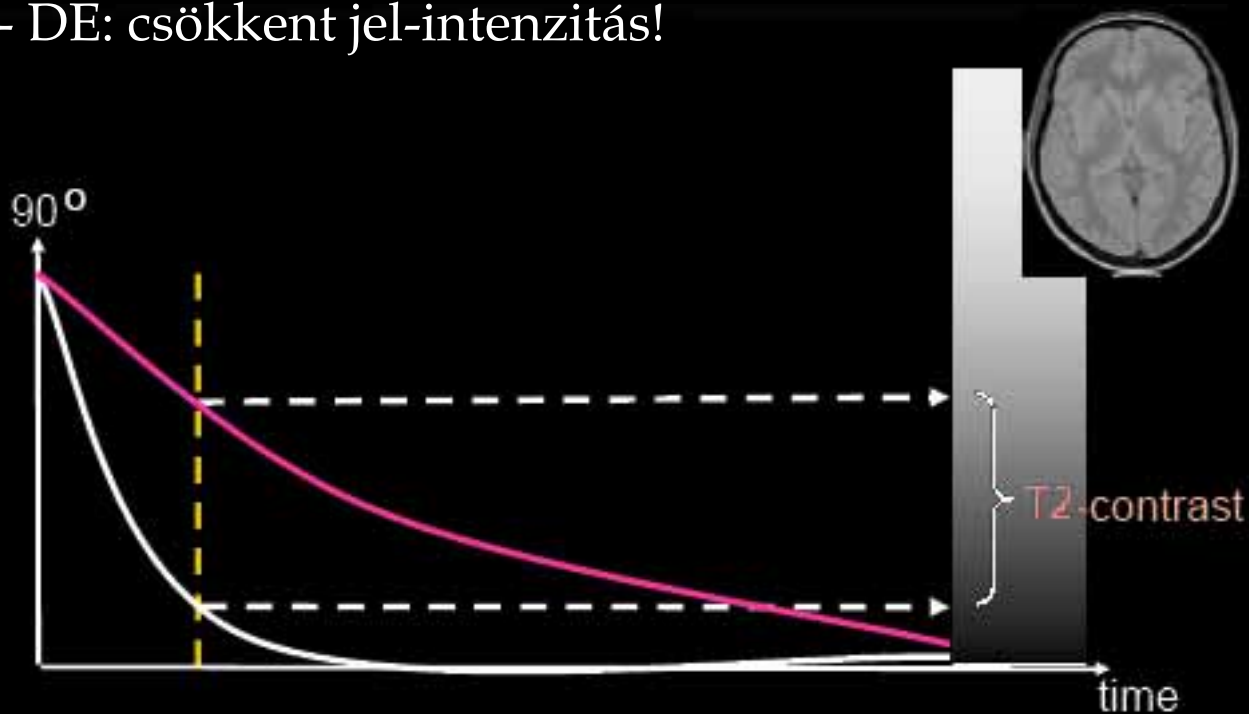

MR

T2-kontraszt:

- T1 relax. elkerülése → **hosszú TR** (> 1800 ms) → kis T1-kontraszt,
- **hosszú TE** (> 80 ms) → nagy jel-különbség → jó T2-kontraszt!
- DE: csökkent jel-intenzitás!

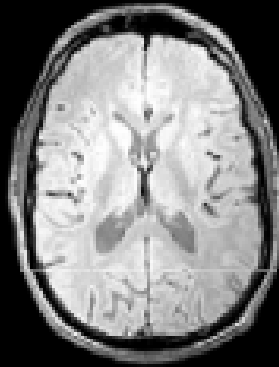

MR

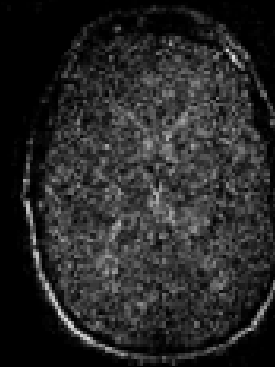
rövid TE

hosszú TE

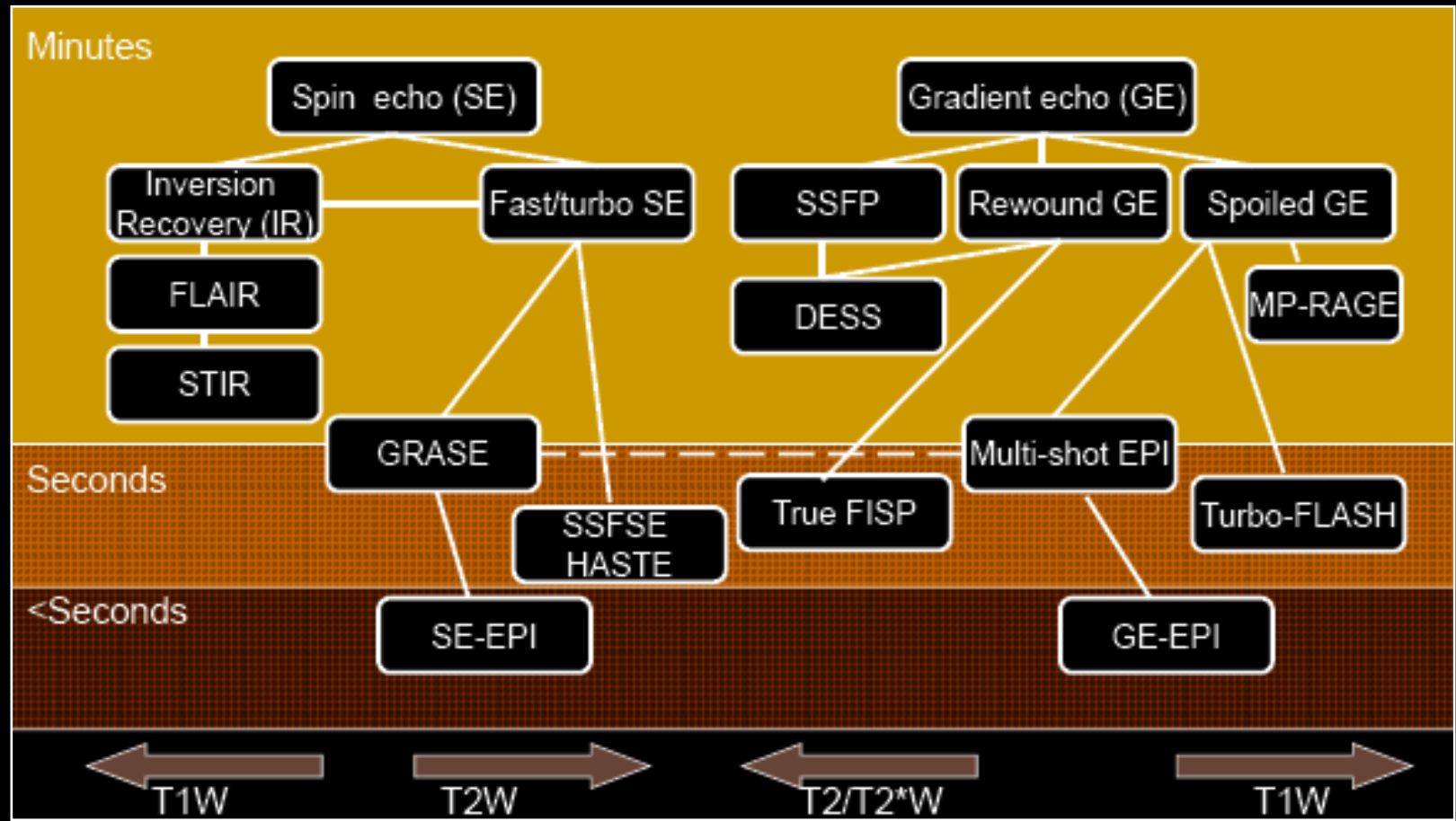
hosszú TR

rövid TR

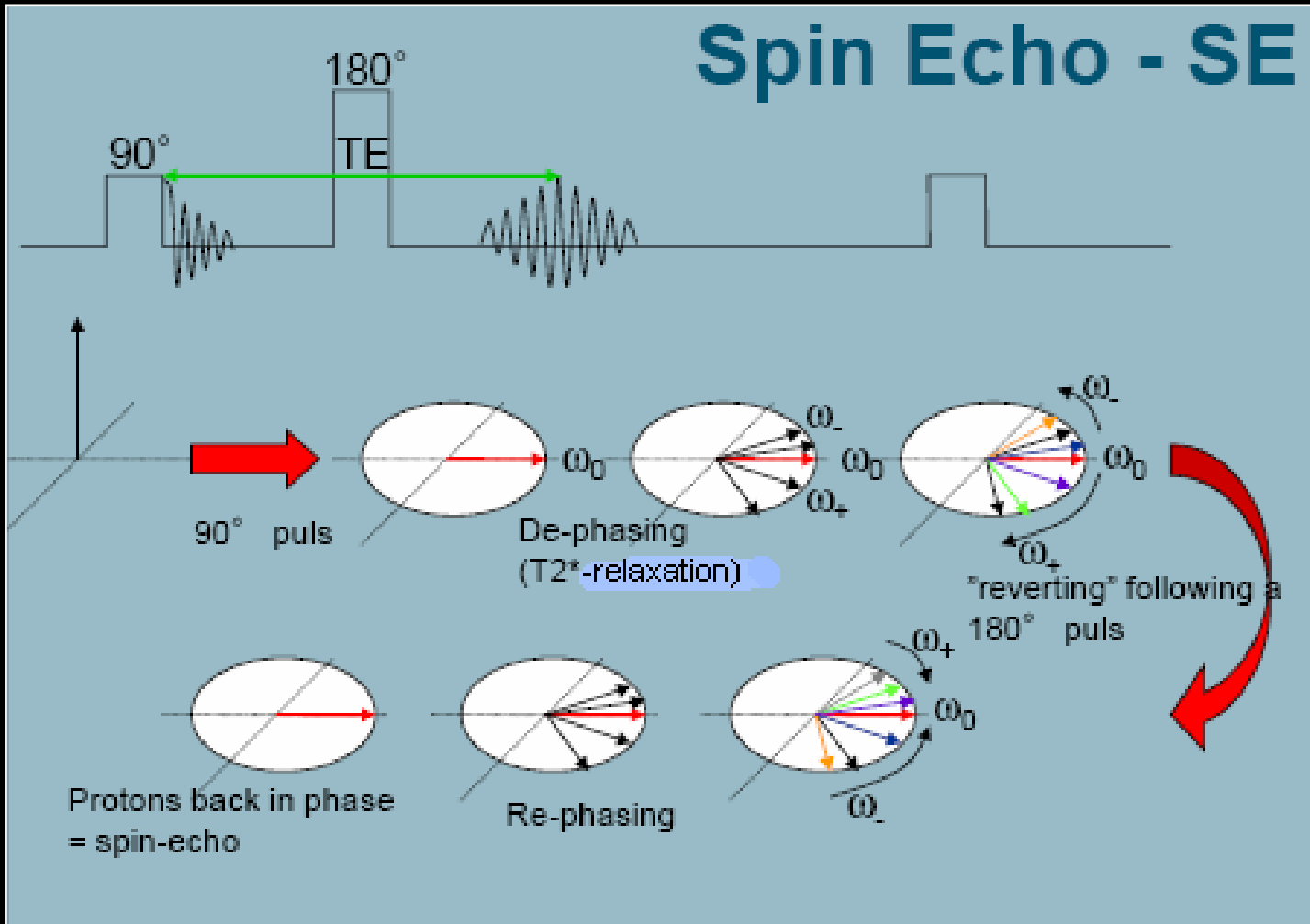

MR

MR

Spin Echo - SE

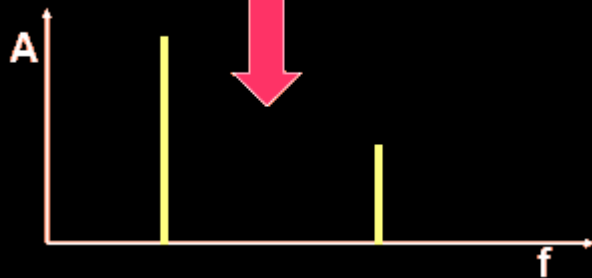
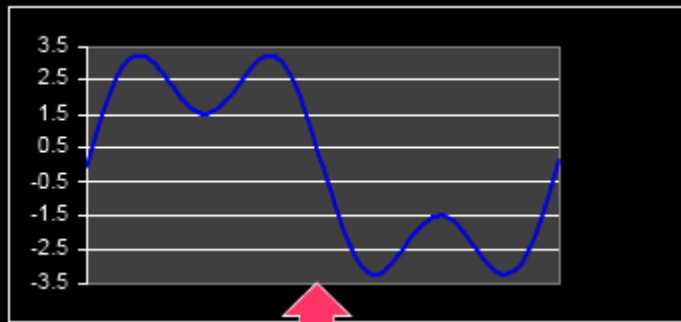

MR

Jelet **Fourier-transzformációval** rekonstruálják:

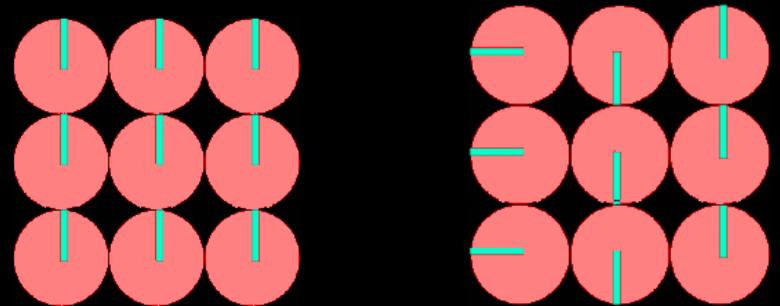
jel: különböző frekvenciájú, fázisú és amplitúdójú sin-ok összege

$$s(t) = a_0 + a_1 \sin(\omega_1 t + \varphi_1) + a_2 \sin(\omega_2 t + \varphi_2) + \dots$$

→ fázist még ki kell kódolni belőle:

RF-gradiens x,y,z irányokba

Apply phase encoding gradient

slower → unchanged → faster

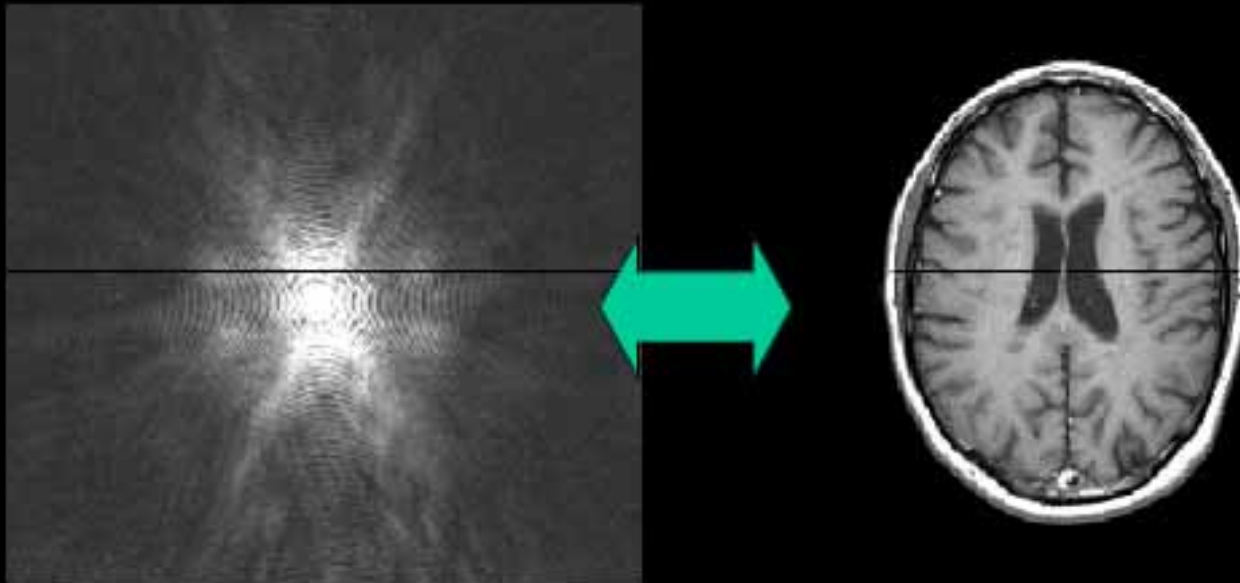
PE Grad turned off → all spins have same freq again, but diff phase

MR

k-tér:

k: hullámszám $\rightarrow$ k-tér a nyers adatsor

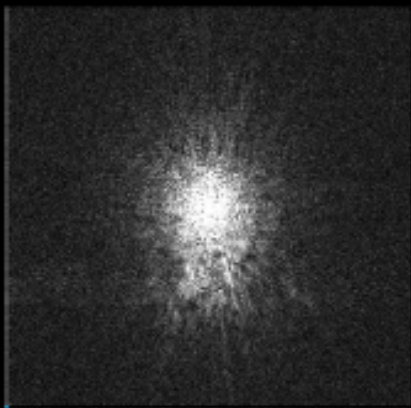
- közepéhez közel kis PE gradiens (kontraszt info)
- szélein nagy PE grad. (kép részletei)

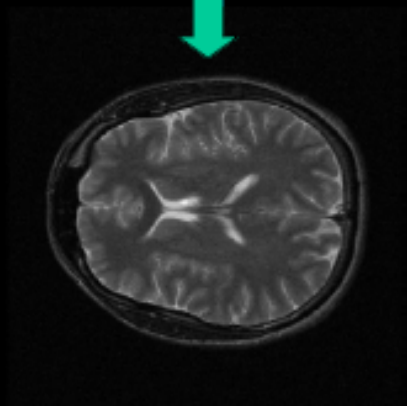
($\rightarrow$ műtermékek az egész képen lesznek)

MR

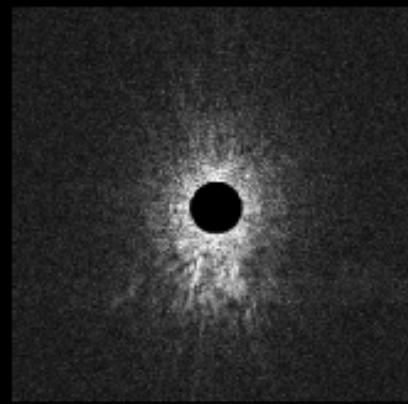
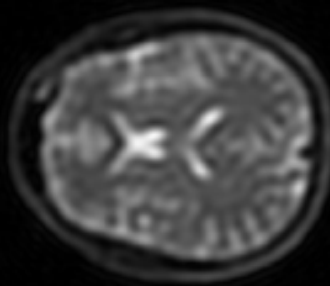
k-space

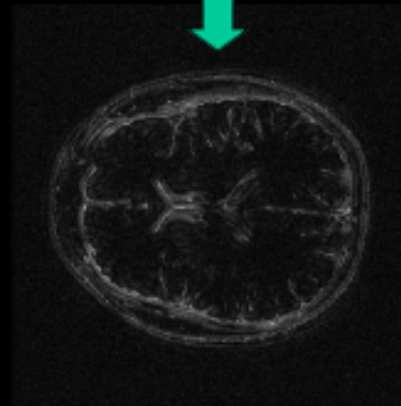
Full k-space

Centre k-space

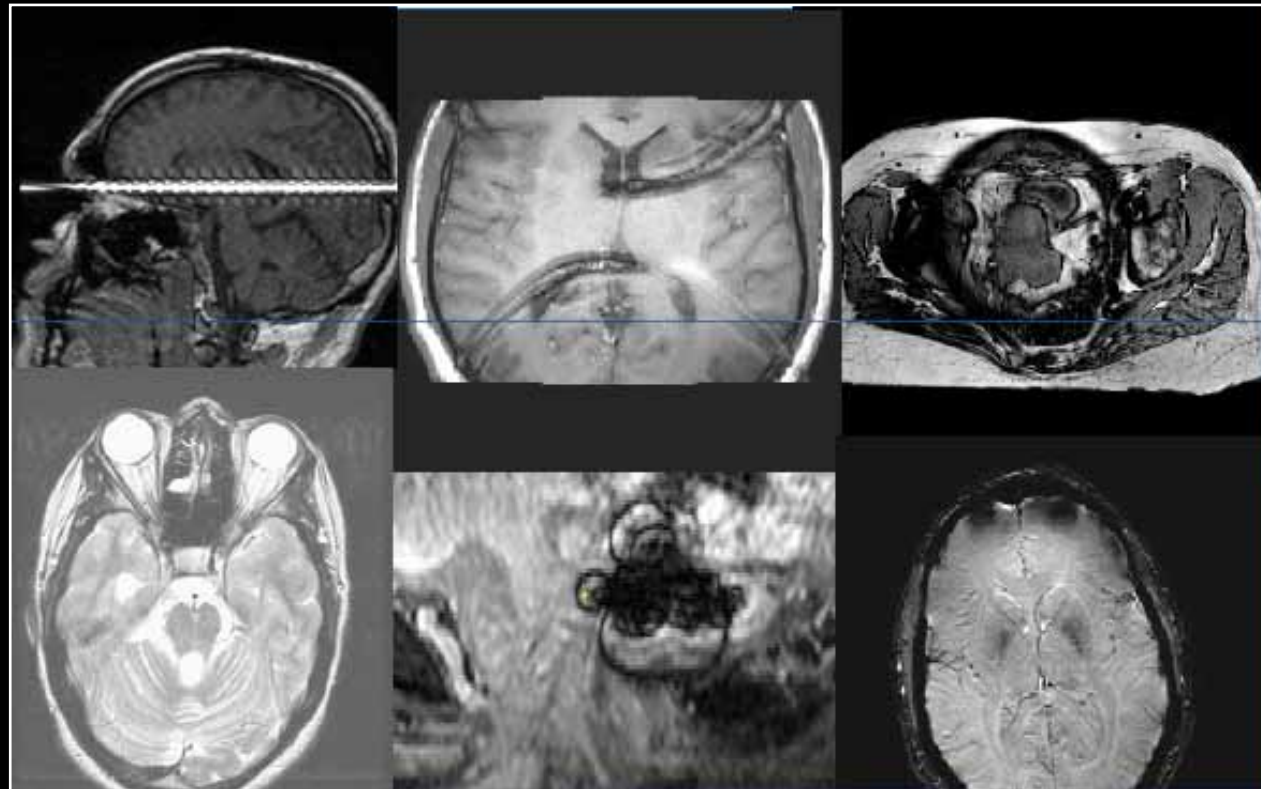
Edge k-space

MR

Műtermékek (torzítások, amik csak a képen vannak jelen):

- jel vesztés
- deformációk
- gyenge felbontás
- szellemkép
- alias-ok (k-tér kiolvasási hibák)
- mágneses tér hibái
- mozgás (lassú képképző...)
- ...

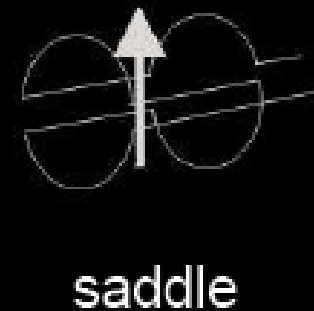
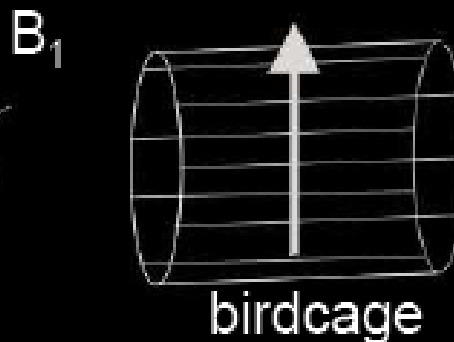
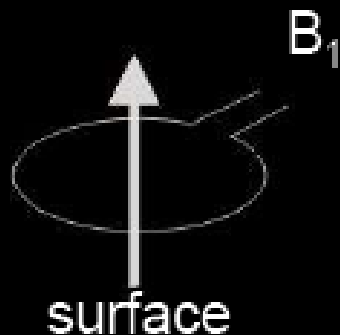
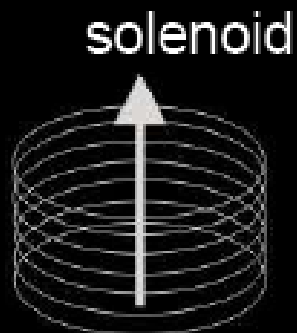

MR

RF antennák:

- felszíni
- hengeres
  - szinuszoid $\rightarrow$ homogén B
  - nyereg, madárkalitka (közelítik felszínt)
  - szolenoid (függőleges mezőnél)

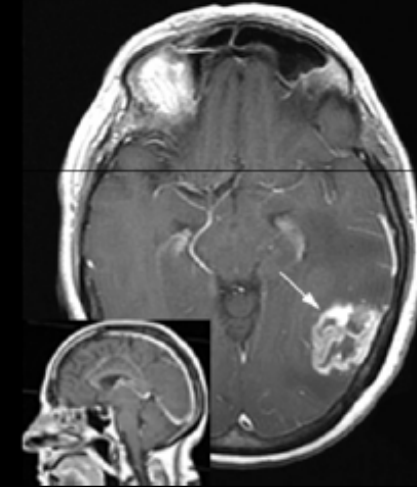
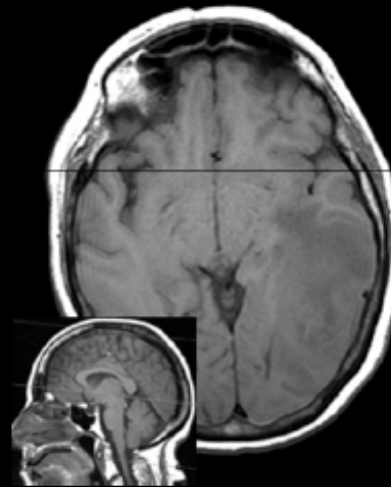
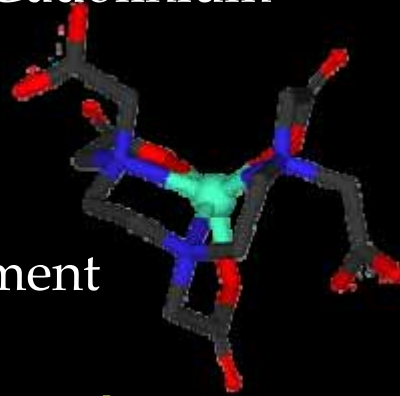
MR

+ **kontrasztanyag:** Gadolínium

(paramágn. ion)

→ DCE: Dynamic

Contrast Enhancement

fMR: funkcionális MR → MRS: MR-spektroszkópia

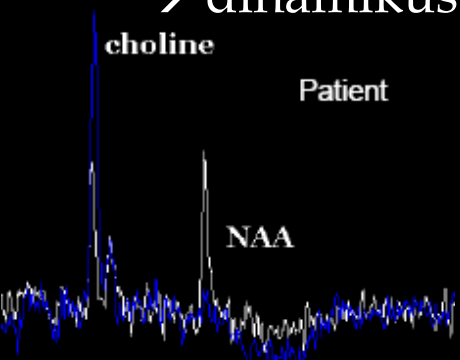
(víz diffúziója, ADC – Apparent Diffusion Coefficient → magas nekrotikus tumornál, gyors gradiens-gyűjtés

→ dinamikus képképzés, pl. neoangiogenezis)

choline

Patient

NAA

MR

MR-angiográfia

MR-kolonográfia

MR-LinAc

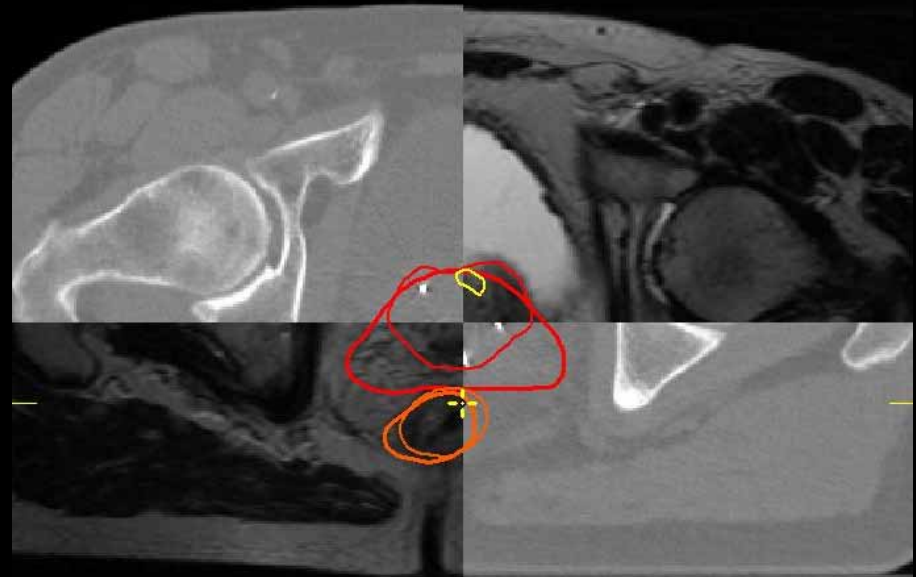
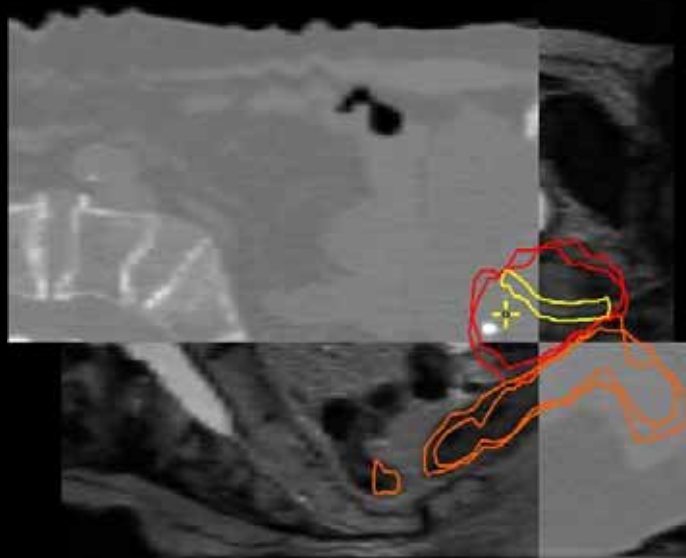
MR-Co-ágyú

PET-MR

MR

Feature	MRI	CT
Magnetic safety	+	-
IR dose	-	+
Claustrophobia	+++	+
Soft tissue contrast	+++	+
Cortical bone contrast	+	+++
Image resolution	++	+++
Functionality	+++	+
Image distortion	+++	-

Köszönöm a figyelmet!